

Eläintauti nautatilalla - interkalibrointi 2023

Purkutilaisuus 13.2.2024

EnviroVet Oy

Taustaa

- Kunnaneläinlääkäreille suunnattu tapausharjoitus eli interkalibrointi marraskuussa 2023
- EnviroVet yhdessä Eläinten terveys ETT ry:n, Ruokaviraston, aluehallintovirastojen, Helsingin yliopiston ja Suomen Eläinlääkäriliiton kanssa
- Harjoituksen tavoitteena oli kehittää kunnaneläinlääkäreiden toimintavalmiuksia äkillisissä eläintautitilanteissa ja antaa lisää varmuutta tilanteiden hoitamiseen sekä nostaa esille mahdollisia varautumiseen liittyviä kehittämistarpeita.
- 5 osaa, toteutus Moodlessa 20.11.-1.12.2023 välillä omassa aikataulussa
- Osa kysymyksistä jätettiin tarkoituksella avoimiksi, jotta joutuisi itse pohtimaan, miten toimisi
- Osallistujia 85, joista 75 suoritti harjoituksen loppuun

Osa 1

Maanantai

13.2.2024

EnviroVet Oy

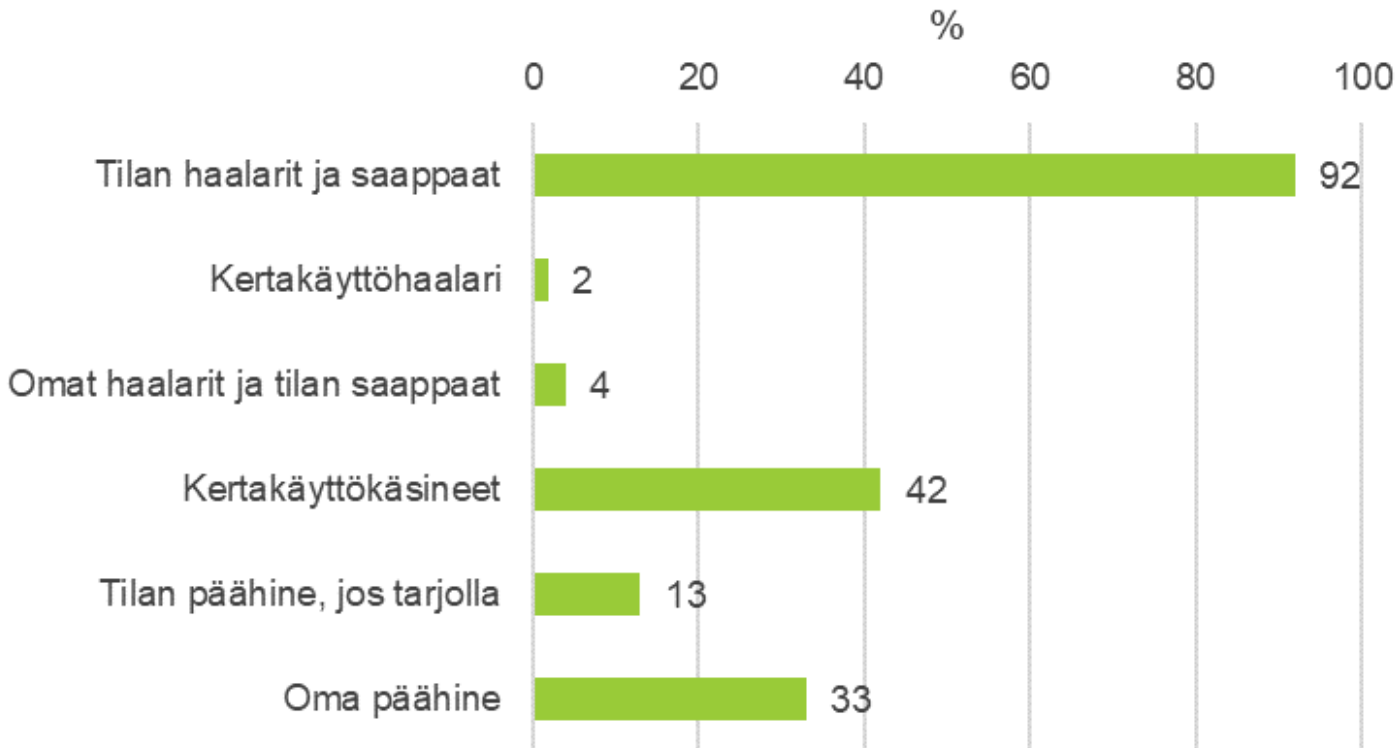

Potilaskäynti tilalla

- Teet kiireistä kuntapraktiikkaa Kuopion lähistöllä. Eräänä elokuisena maanantaiaamuna tuttu tilallinen, Matti Möttönen, soittaa sinulle ripuloivista vasikoista.
- Möttösellä on yhden lypsyrobotin noin 70-päinen lypsykarja ja vasikoita syntyy yleensä 5-6 kuukaudessa, mutta nyt on ollut poikimaruuhkaa.
- Tilan eri-ikäisillä vasikoilla on viime aikoina ollut ripulia, mutta syytä ei ole tutkittu. Nyt ripulia on kolmella 2 vrk-2 vkon ikäisellä vasikalla ja viikonloppuna syntyneen vasikan vointi on huonontunut. Kyseessä on toinen kaksosvasikoista ja poikiminen oli pitkittynyt.
- Isäntä pyytää sinua käymään. Hän kuitenkin mainitsee jo puhelimesta tiukasta taloustilanteesta.
- Lähdet tilalle, kun saat aamun kiireelliset tapaukset hoidettua. Tilalla on sinulle tuttuun tapaan varattuna omat haalarit ja saappaat.

1a. Miten normaalisti suojaudut nautatilalle mennessäsi?

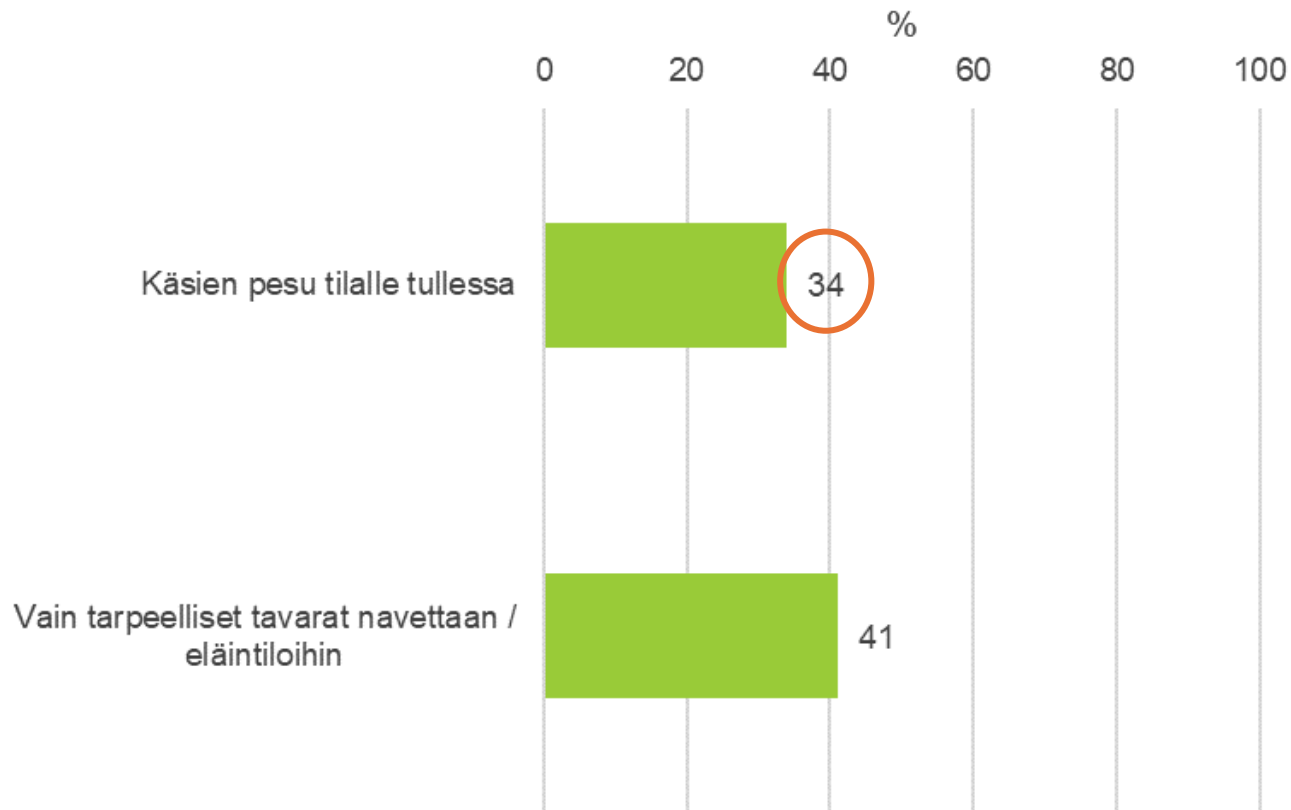
(Avoin kysymys)

- Lisäksi 7 % mainitsi käyttävänsä maskia, jos tilalla kryptoa
- Kertakäyttökäsineitä mainitsi käyttävänsä vajaa puolet vastaajista
- Päähinettä mainitsi käyttävänsä vain noin puolet vastaajista
  - Jotkut oman päähineen käyttäjistä mainitsivat vaihtavansa puhtaan päähineen eri tiloille, jotkut mainitsivat käyttävänsä kertakäyttöpäähinettä

1b. Miten normaalisti toimit nautatilalle mennessäsi?

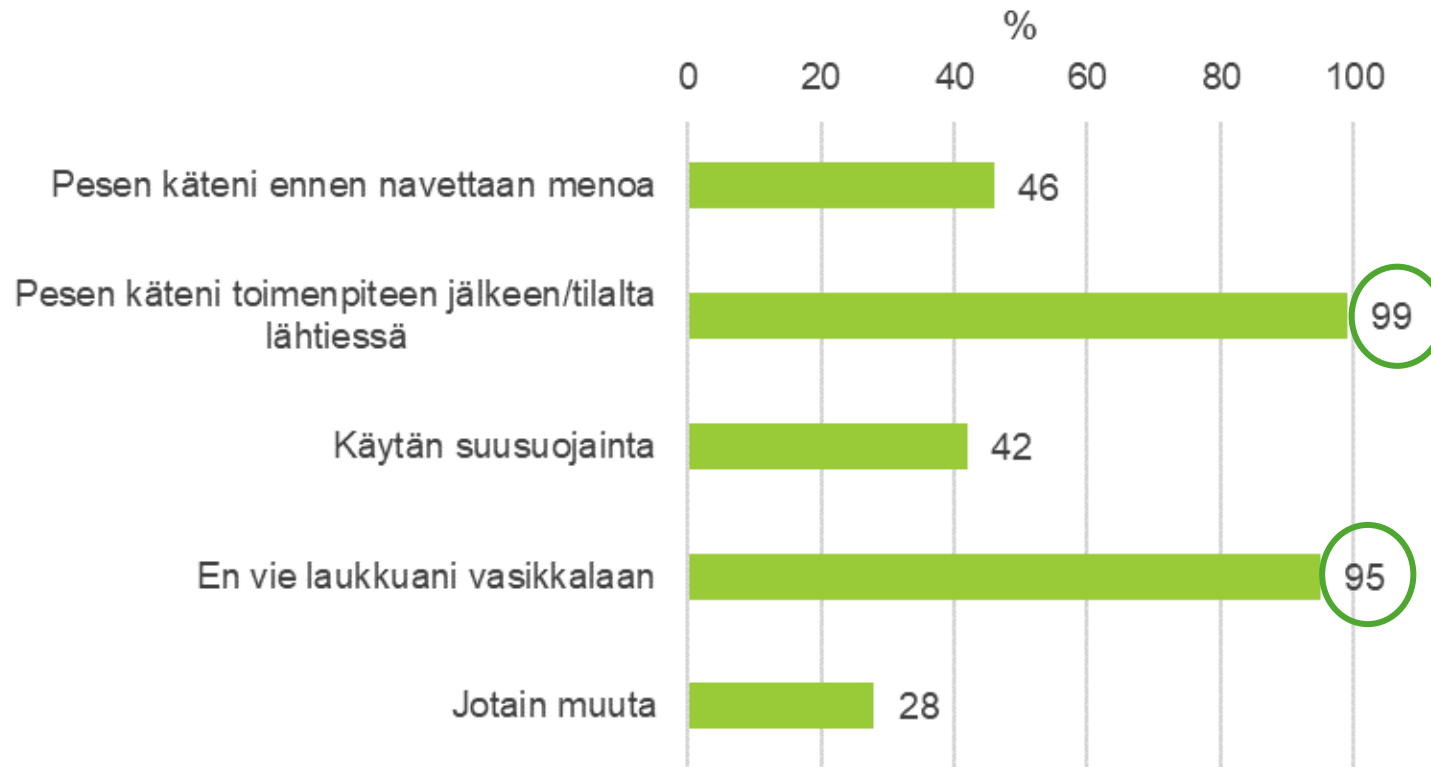
(Avoin kysymys)

- Osa mainitsi suunnittelevansa päivän työjärjestyksen ennen tiloille menoa (esim. ripulitila viimeisenä)
- Vain kolmannes mainitsi pesevänsä normaalisti kätensä tilalle mennessä

2. Miten toimit/suojaudut Möttösen tilalle mennessäsi?

(Voit valita useamman vaihtoehdon)

• Poimintoja Jotain muuta –kohdan vastauksista:

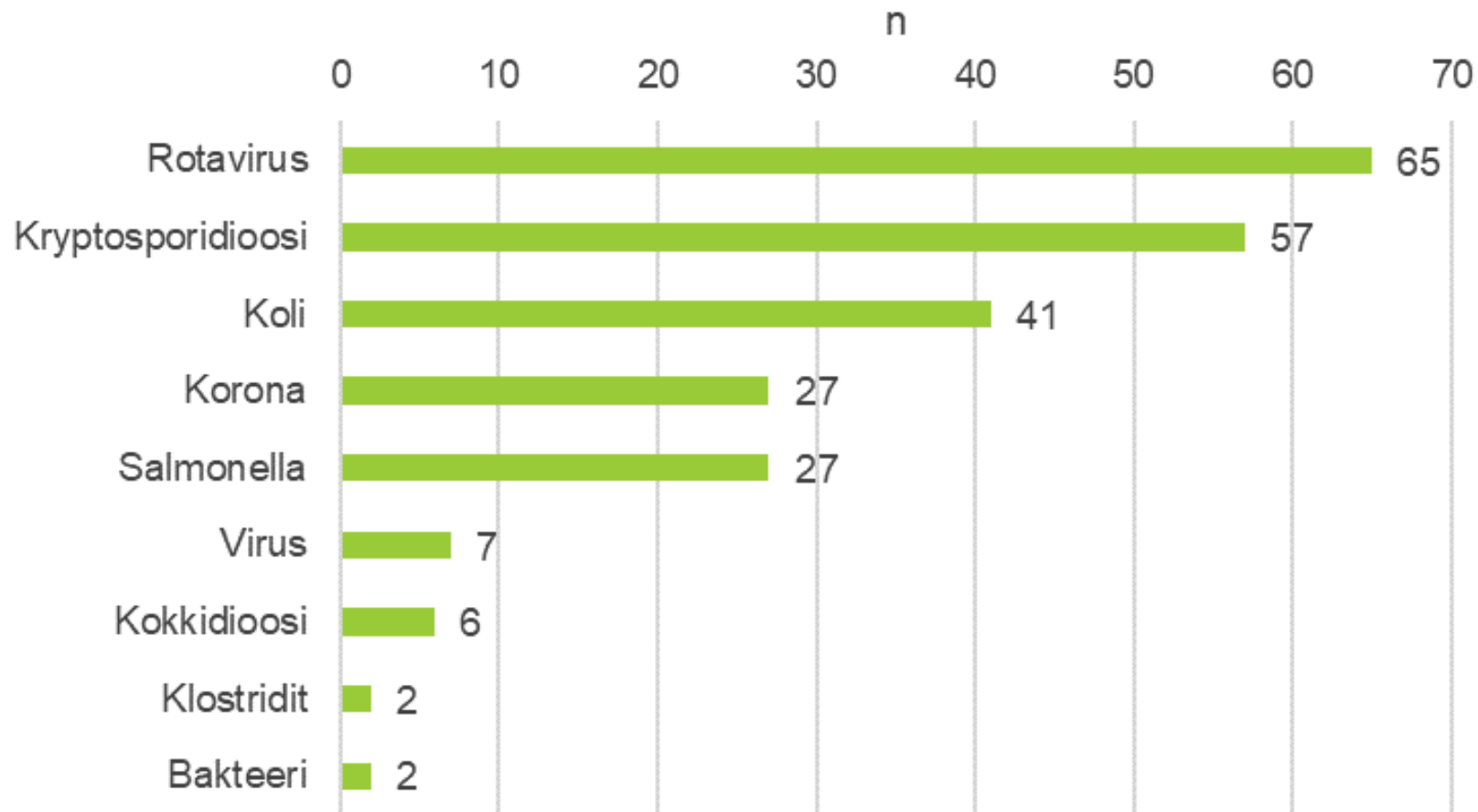
- Käsisidesi tilalta lähtiessä
- Varusteiden puhdistus ja desinfektio poistuessa
- Kertakäyttöhanskat
- Käynti päivän viimeisenä

Teet huonokuntoiselle vasikalle
kliinisen tutkimuksen ja toteat
sillä voimakkaan ripulin, lämpöä
39,8 astetta ja huonon imun.
Vasikka on makuulla eikä nouse
ylös. Vasikoiden lisäksi muilla
eläimillä ei ole oireita.

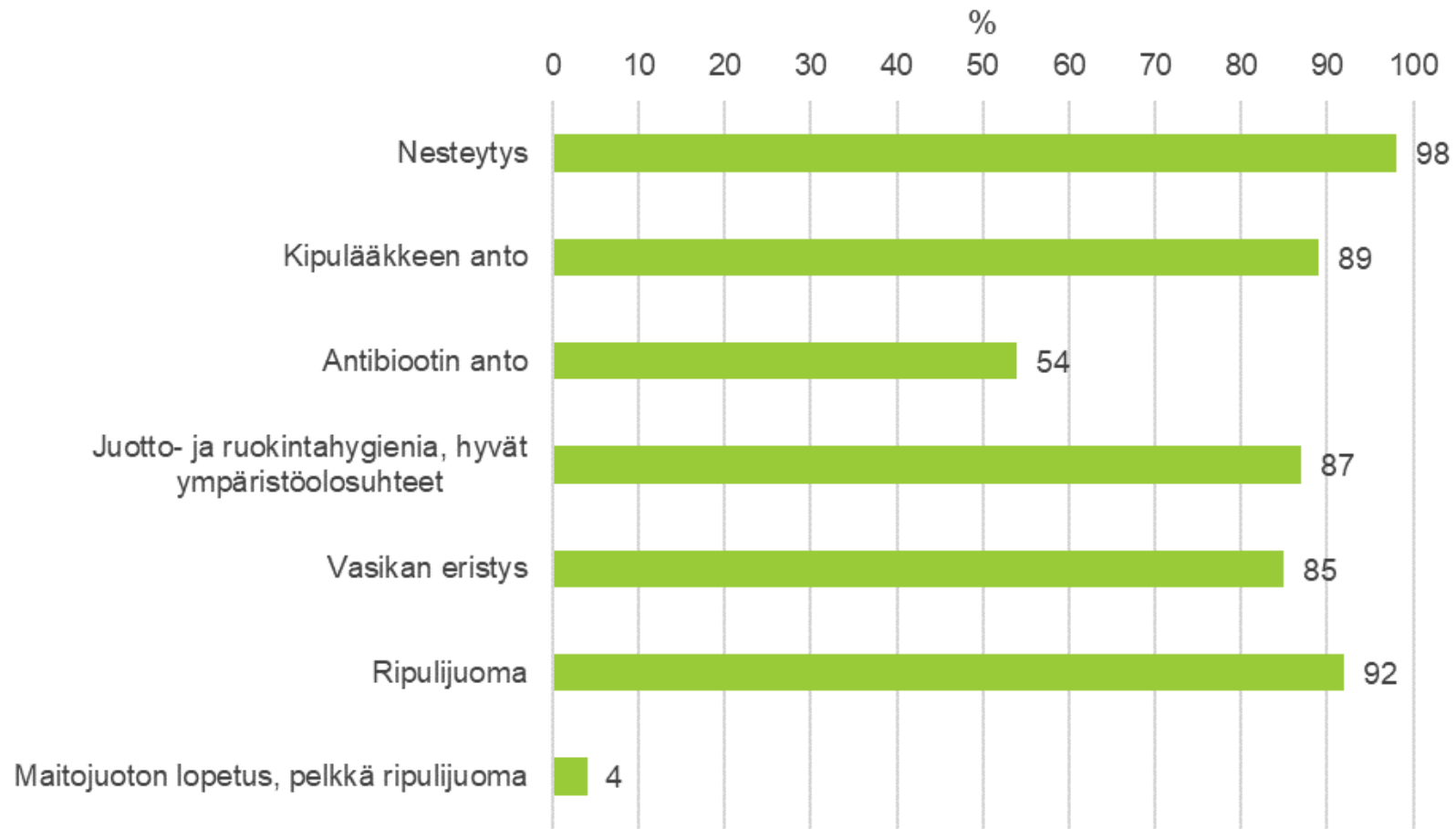
3. Mitä tässä vaiheessa epäilet ripulin aiheuttajaksi?

Monilla tässä vaiheessa useita aiheuttajia diffilistalla

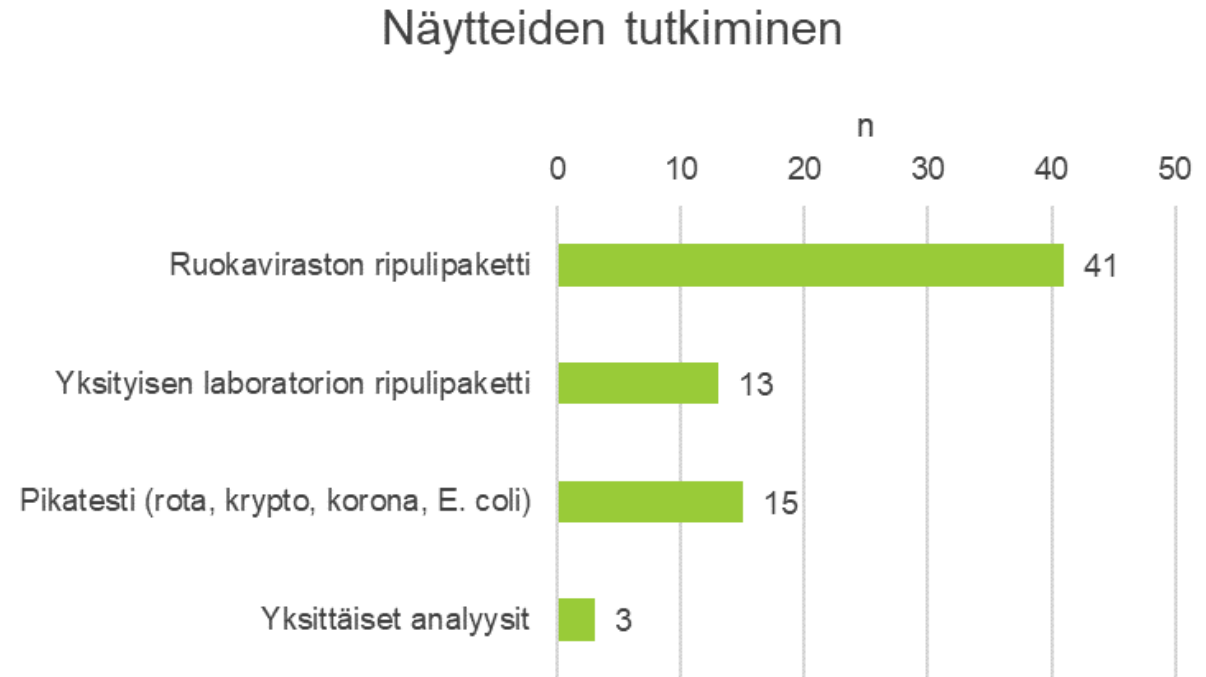
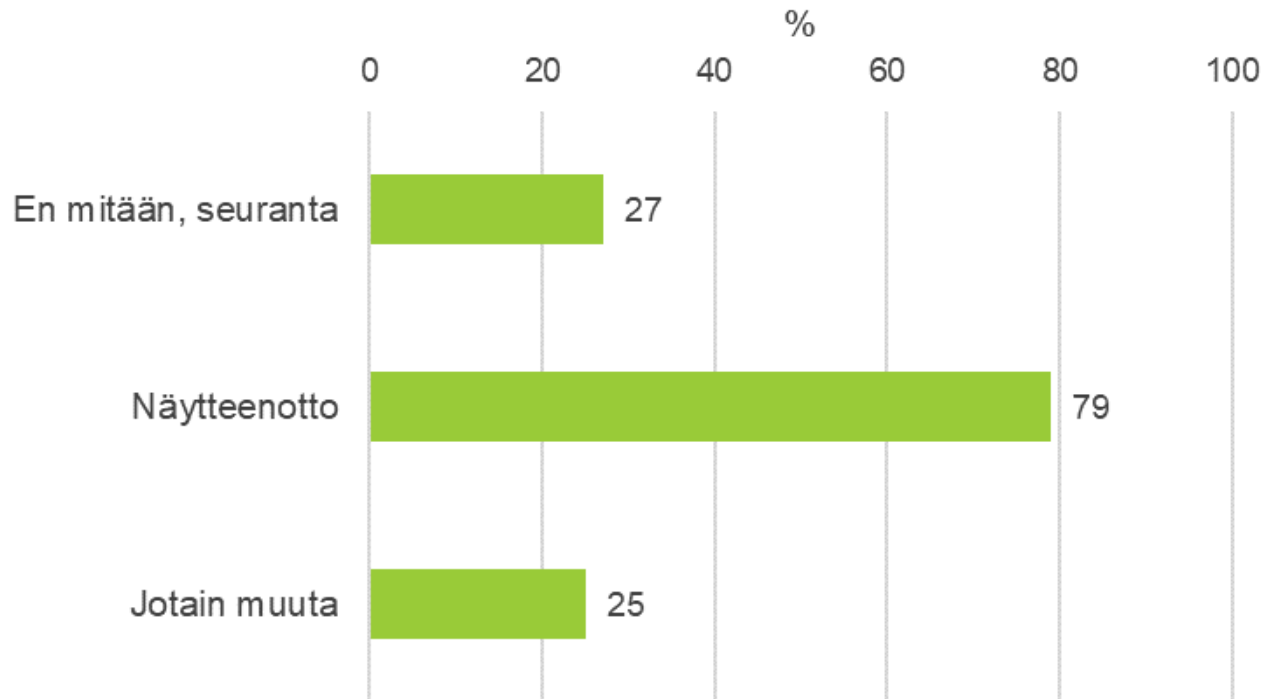
4. Miten hoidat tai toimit vasikan kanssa?

(Voit valita useamman vaihtoehdon)

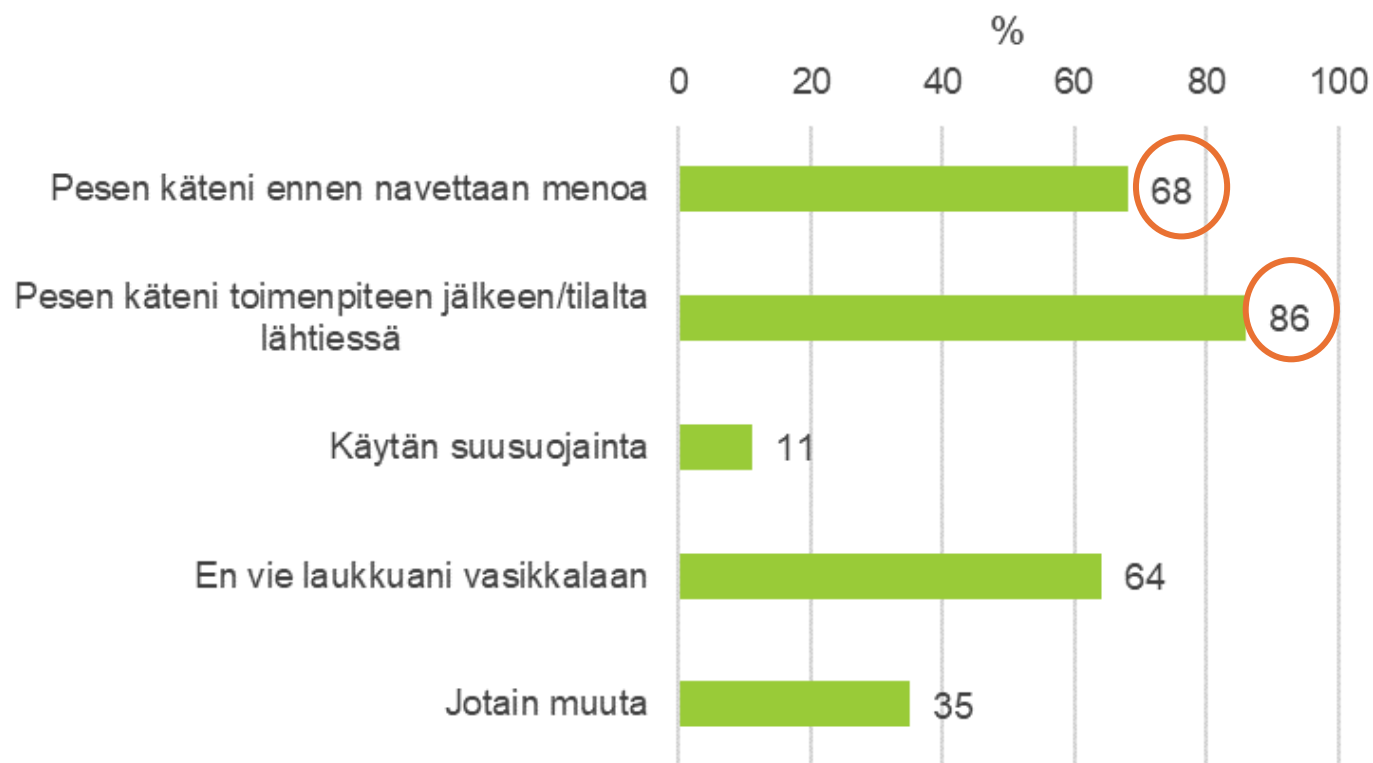
5. Mitä teet hoitotoimenpiteiden lisäksi?

(Voit valita useamman vastauksen)

Osa oli valinnut näytteenoton ja en mitään, perusteluina että riippuu isännän mielipiteestä kumpi tehdään

6. Mitä teet seuraavalle tilalle mennessäsi?

- Poimintoja Jotain muuta –kohdan vastauksista:

- Varusteiden puhdistus ja desinfiointi
- Vaatteiden vaihto
- Peseytyminen
- Auton pesu jos mahdollista
- Auton poljinten ja kuramaton puhdistus

Osa 2

Tiistai

Ripuli jatkuu

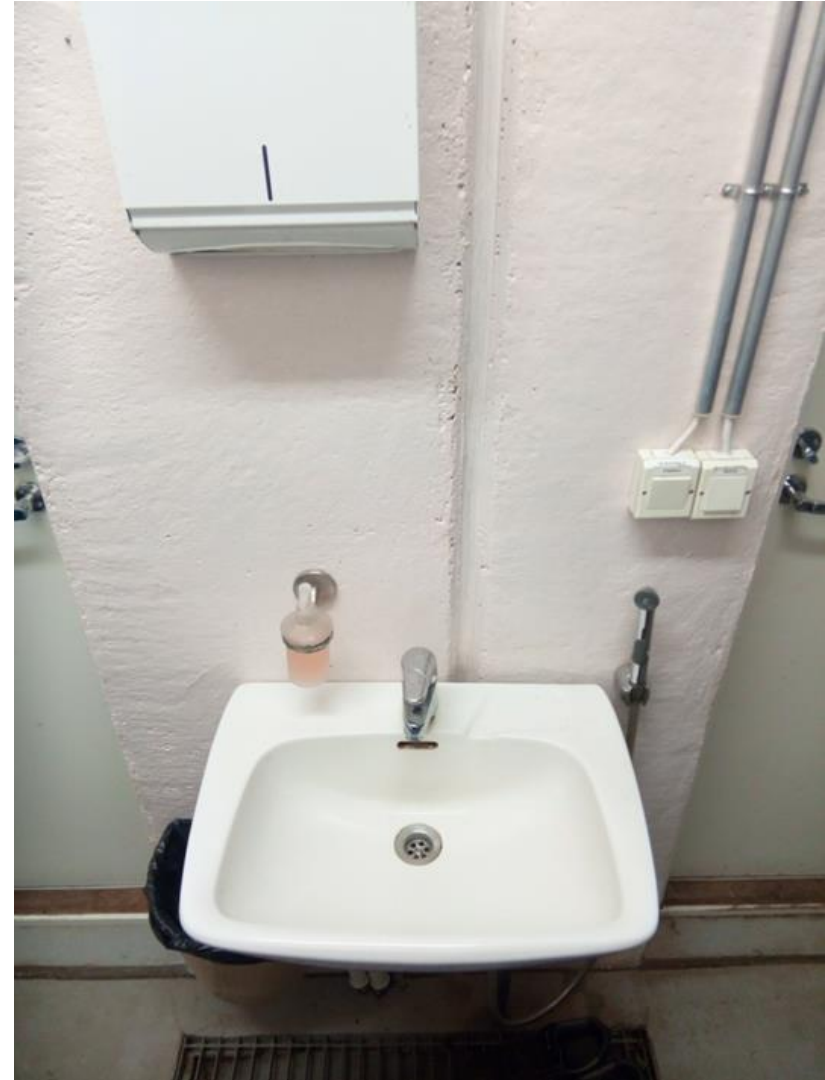
- Möttönen soittaa sinulle tiistai-aamulla ja kertoo, että eilen hoidettu vasikka on aamulla löytynyt kuolleena. Karsinassa on ollut hieman veristä ripulia. Muiden vasikoiden vointi on ennallaan.
- Toteat, että et itse ehdi nyt tilalle ja kehotat isäntää viemään vasikan Kuopioon raadonavaukseen. Möttönen lupaa toimia näin.

Kuva: <https://www.calfdistinction.com/>

- Palautat samalla mieleesi tilan tautisuojaus. Navettaan tullessa kädet on mahdollista pestä karjakeittiössä. Eläinlääkärille on omat saappaat ja haalarit. Käsiyksesi mukaan vierailijoille myös.

Jos päädyit eilen lähettämään pikatestin, saat siitä viimeistään iltapäivällä vastauksen. Näytteestä on löytynyt kryptosporidi.

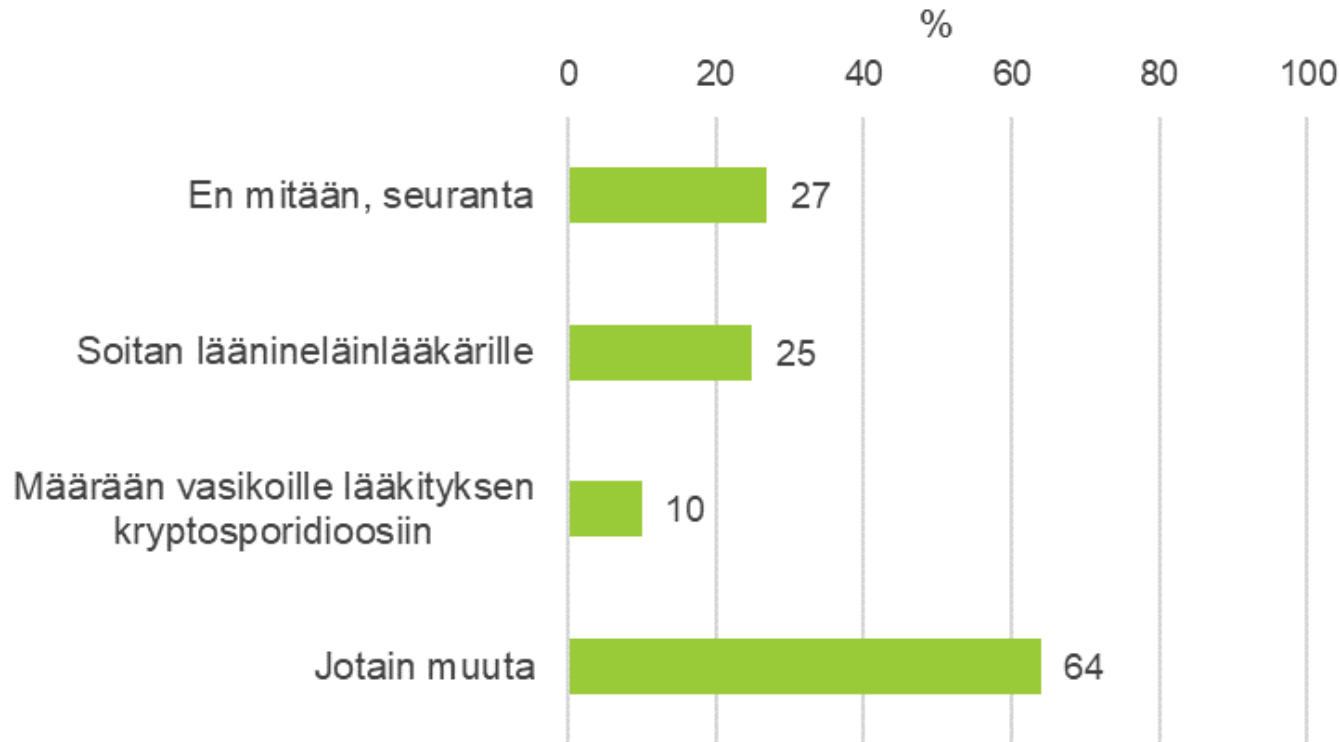
Hyvä tautisulku

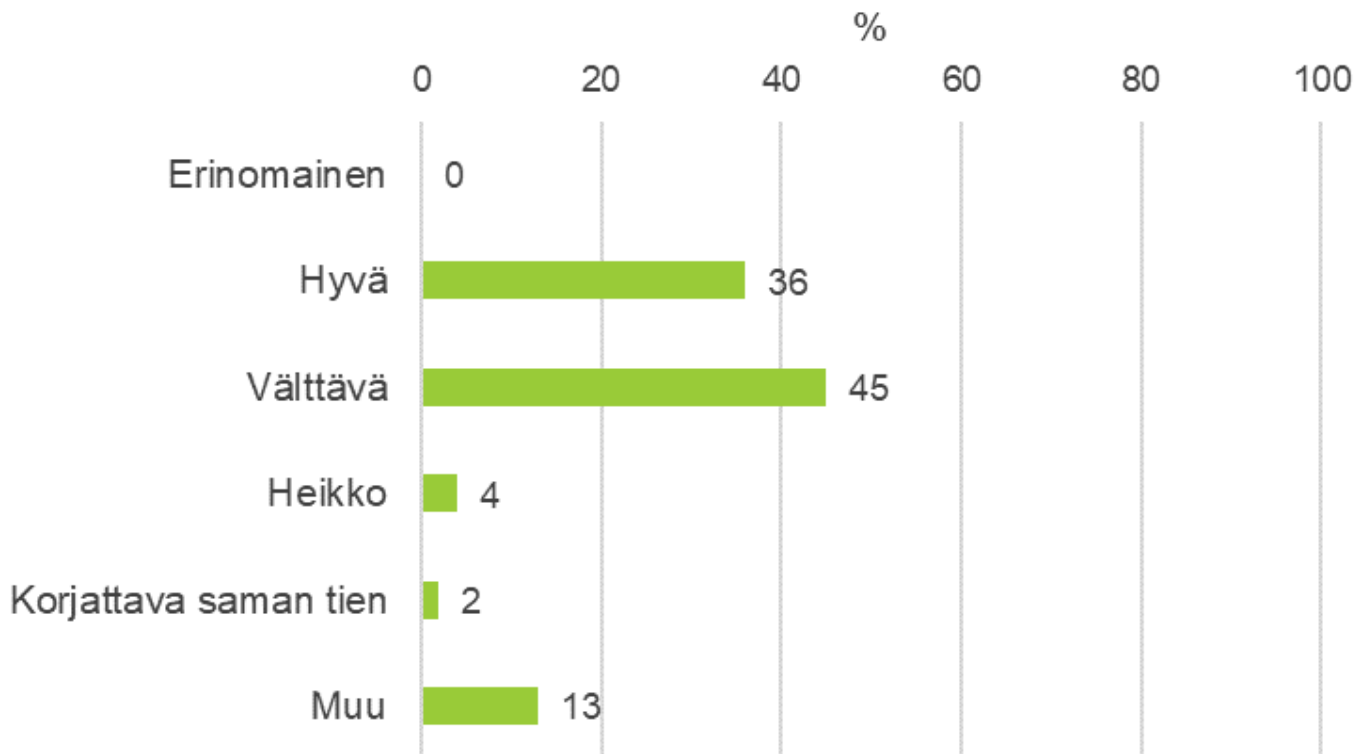
1. Mitä teet?

(Voit valita useamman vaihtoehdon)

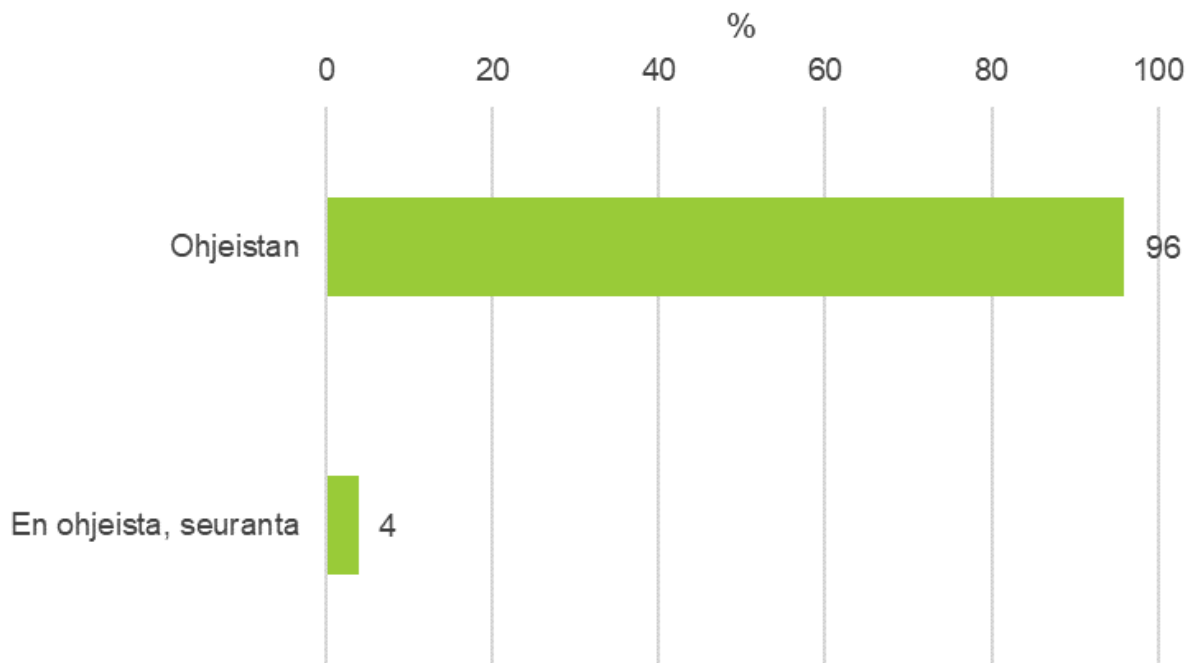
- Miksi soitettiin aviin:
  - Ilmoitus kryptosta jotta lel voi ilmoittaa tt-lääkärille
  - Pohdittiin salmonellan mahdollisuutta
- Poimintoja Jotain muuta –kohdan vastauksista:
  - Nasevaan erityistilannemerkintä
  - Tuottajan ohjeistus krypton suhteen (zoonoosi)
  - Kehotus ilmoittaa kryptosta tilalla kävijöille
  - Pikatestin tuloksen varmistus

2. Miten arvioit tilan tautisulkua?

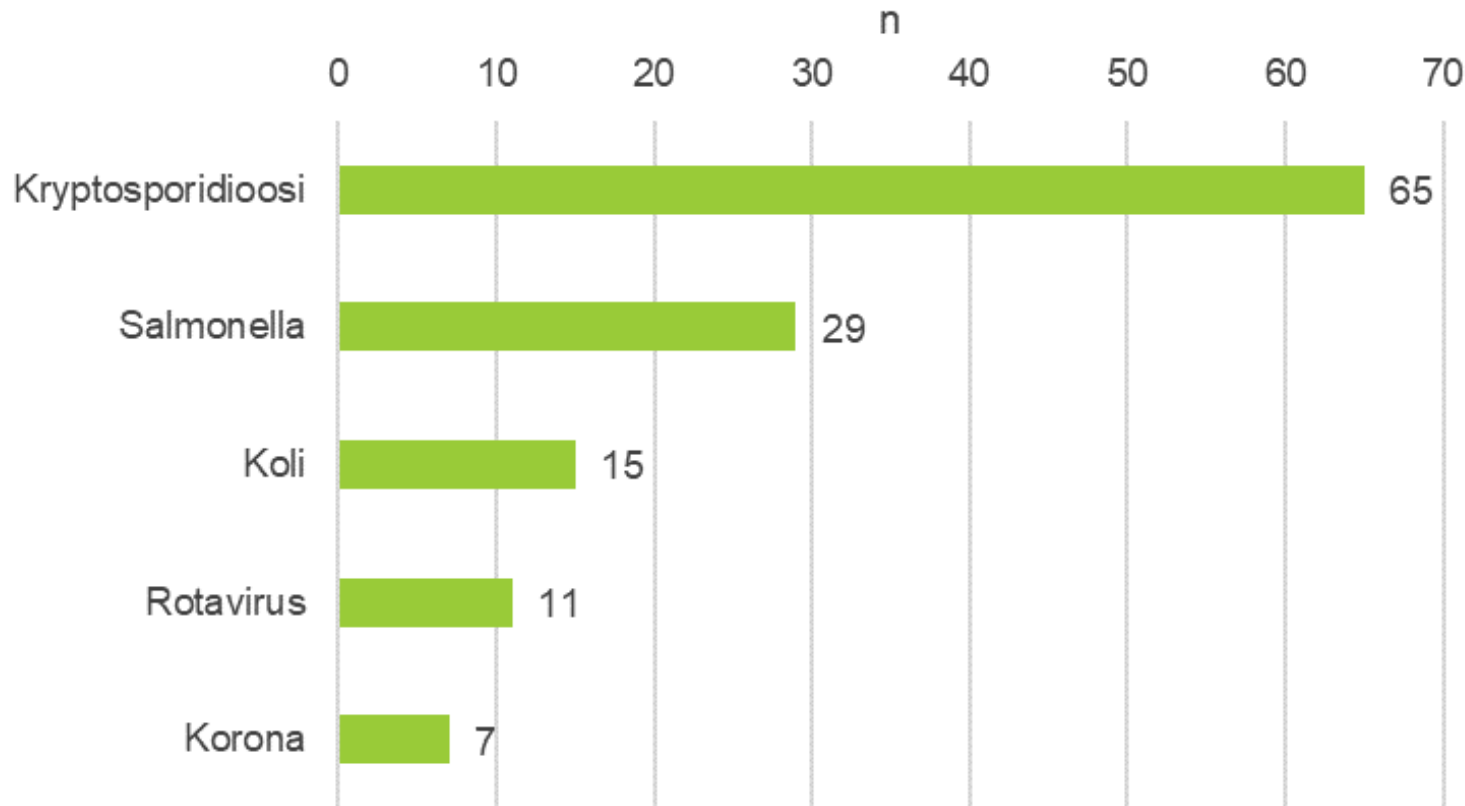
- Poimintoja Muu–kohdan vastauksista:
  - Läpikulku estävä penkki /teippaus puuttuu
  - Pesualtaasta puuttuu kertakäyttöiset käsipyyhkeet ja desinfektioaine
  - Laskutaso puuttuu
  - Tulisi löytyä myös päähine vierailijoille

3. Ohjeistatko tuottajaa tässä vaiheessa jotenkin?

- Ohjeita annettiin mm.:
  - Ihmisten suojaumisesta
  - Vasikoiden eristämisestä
  - Navettaan vain välttämättömät vierailijat
- Yksittäisiä mainintoja:
  - Ihmisten oireseuranta
  - Rajoittavat määräykset
  - Virallinen salmonellanäytteenotto
  - Eläimiä ei liikutella tilan sisällä
  - Ei vasikoita välitykseen

4. Mitä tässä vaiheessa epäilet ripulin aiheuttajaksi?

- Poimintoja vastauksista:
  - Krypton lisäksi voi olla joku muu
  - En vielä sulje pois salmonellaa
  - Veriripuli ei kryptolle tyypillisin
  - Pikatestin tulos vahvistettava

Osa 3

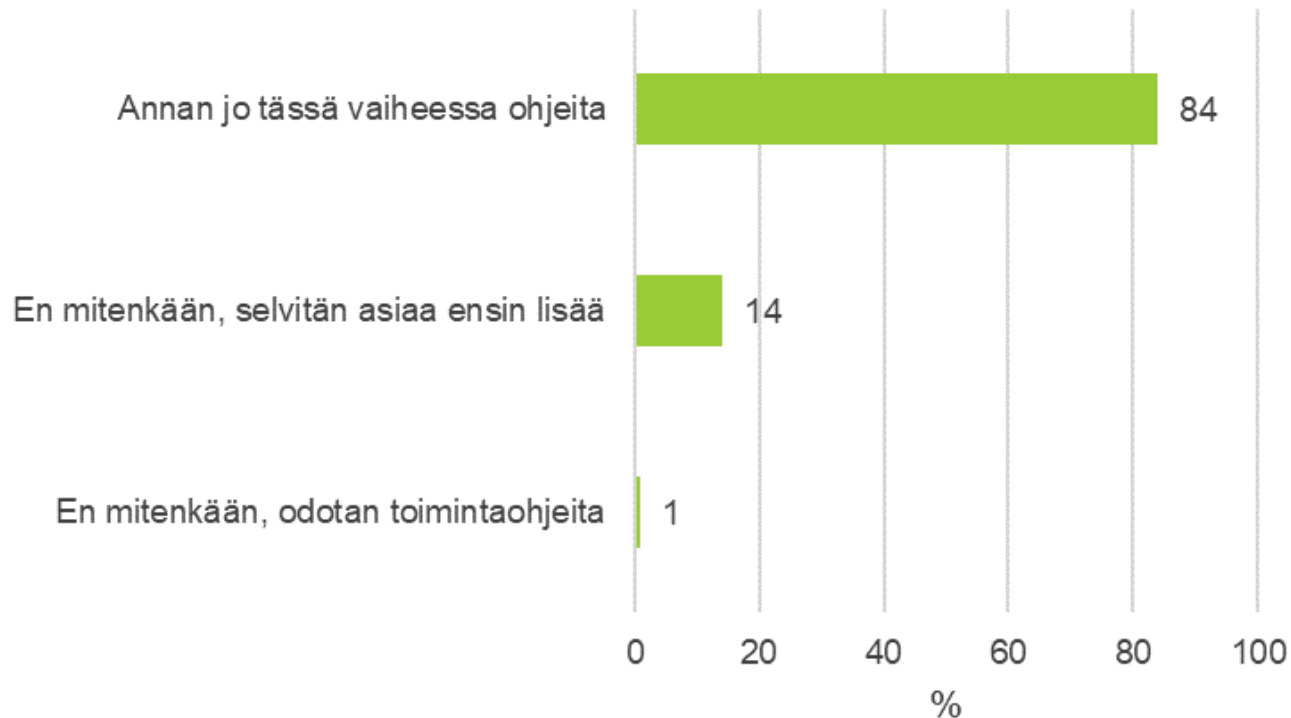
Perjantai

Lisää tuloksia

- Päiväsi on, jos mahdollista, vielä kiireisempi kuin alkuviikosta. Koko aamupäivän mittaisen tilakäynnin jälkeen huomaat, että puheluja on sadellut ja vastaajassakin on useita viestejä. Päätät aloittaa suman purkamisen kiireellisemmästä päästä ja soitat takaisin Möttöselä.
- Möttönen kertoo, että laboratorion on ilmoitettu vasikanraadosta löytyneen salmonellan. Hän kysyy nyt sinulta toimintaohjeita.

1. Miten ohjeistat tuottajaa?

- Ohjeita annettiin mm.:
  - Eläinliikenteen pysäytys
  - Ilmoitukset meijeriin, teurastamolle & muille sidosryhmille
  - Kerrottiin, mitä tapahtuu seuraavaksi (näytteenotto, saneeraus)
  - Kerrottiin rajoittavista määräyksistä
  - Ihmisten suojautumisesta
  - Ei ylimääräisiä henkilöitä eläintiloihin
  - Raakamaidon käyttökielto

Lisäksi yksittäisiä mainintoja:

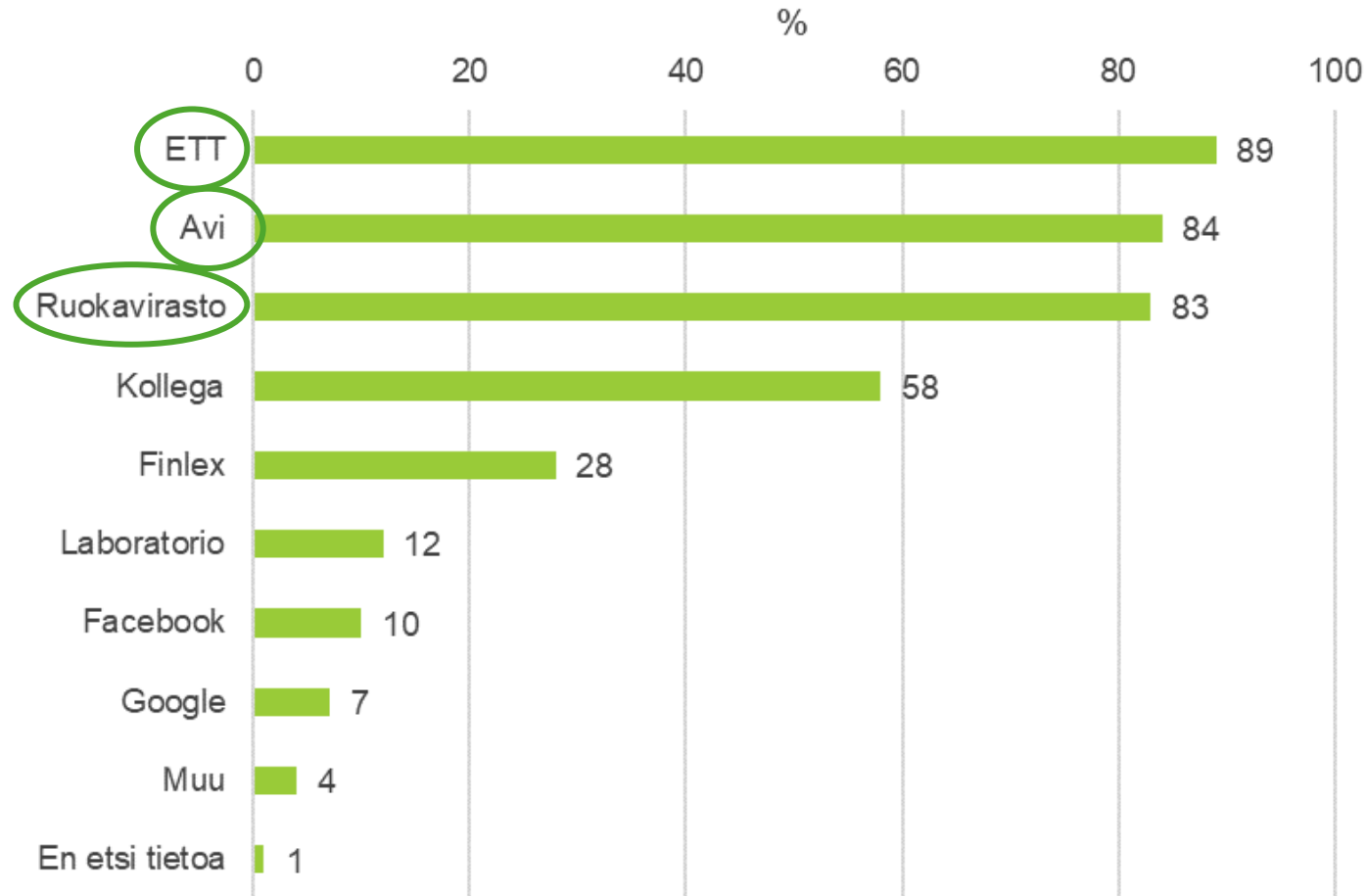
- Kuuntelen tuottajan huolia, rauhoittelen
- Nasevaan erityistilannemerkintä
- Ihmisten oireseuranta
- Tautisuojaustoimien tehostus
- Lannanlevitys seis
- Yhteys vakuutusyhtiöön, jos salmonellavakuutus
- Tilalla olijat eivät saa mennä muiden navetoihin

TÄRKEÄÄ:
Taudin leviämisen estäminen

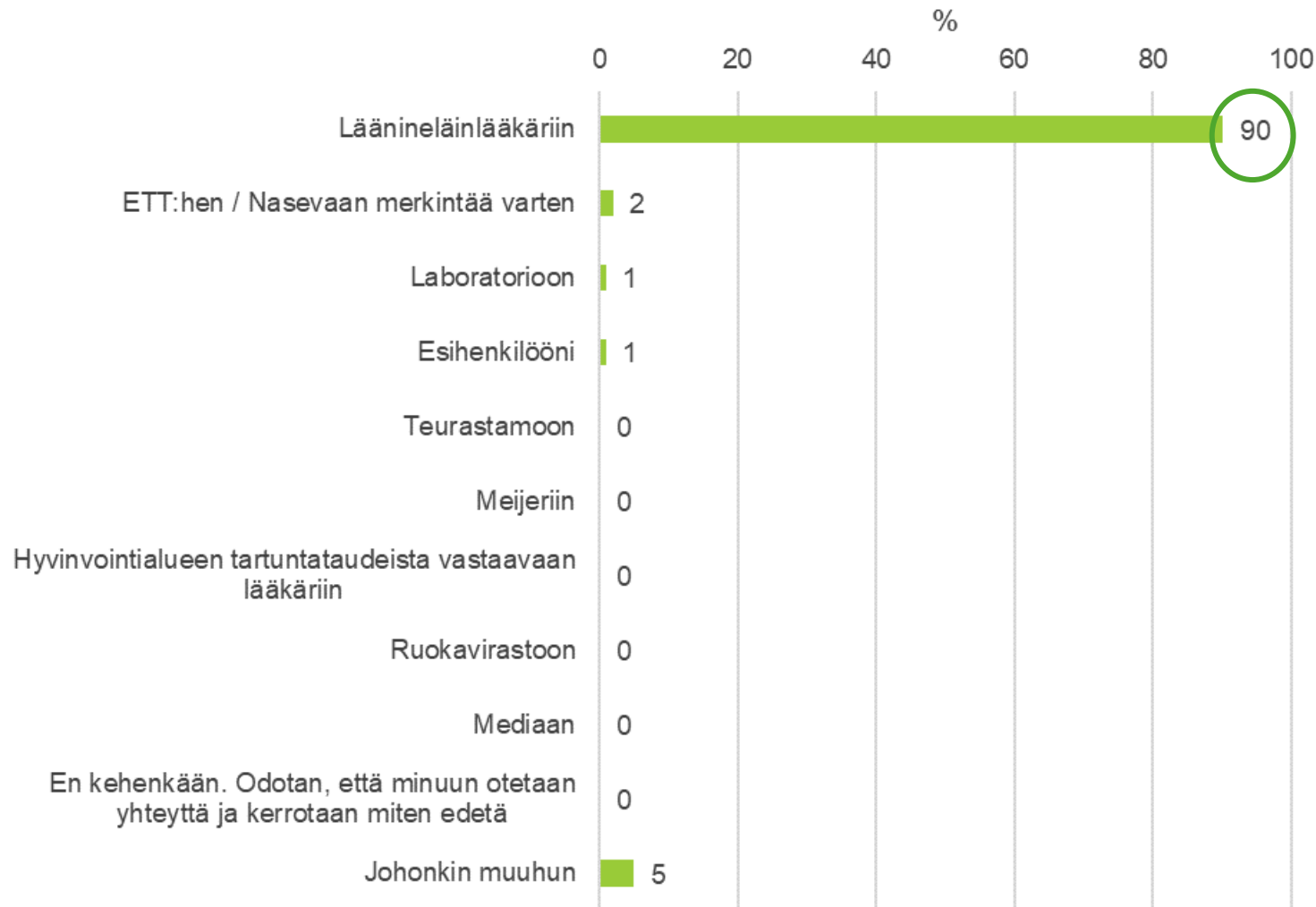
2. Mistä etsit tietoa toimintaohjeita varten?

(Voit valita useamman vaihtoehdon)

Muita:
valvontaeläinlääkäri,
luentomuistiinpanot

3. Keihen otat ensin yhteyttä?

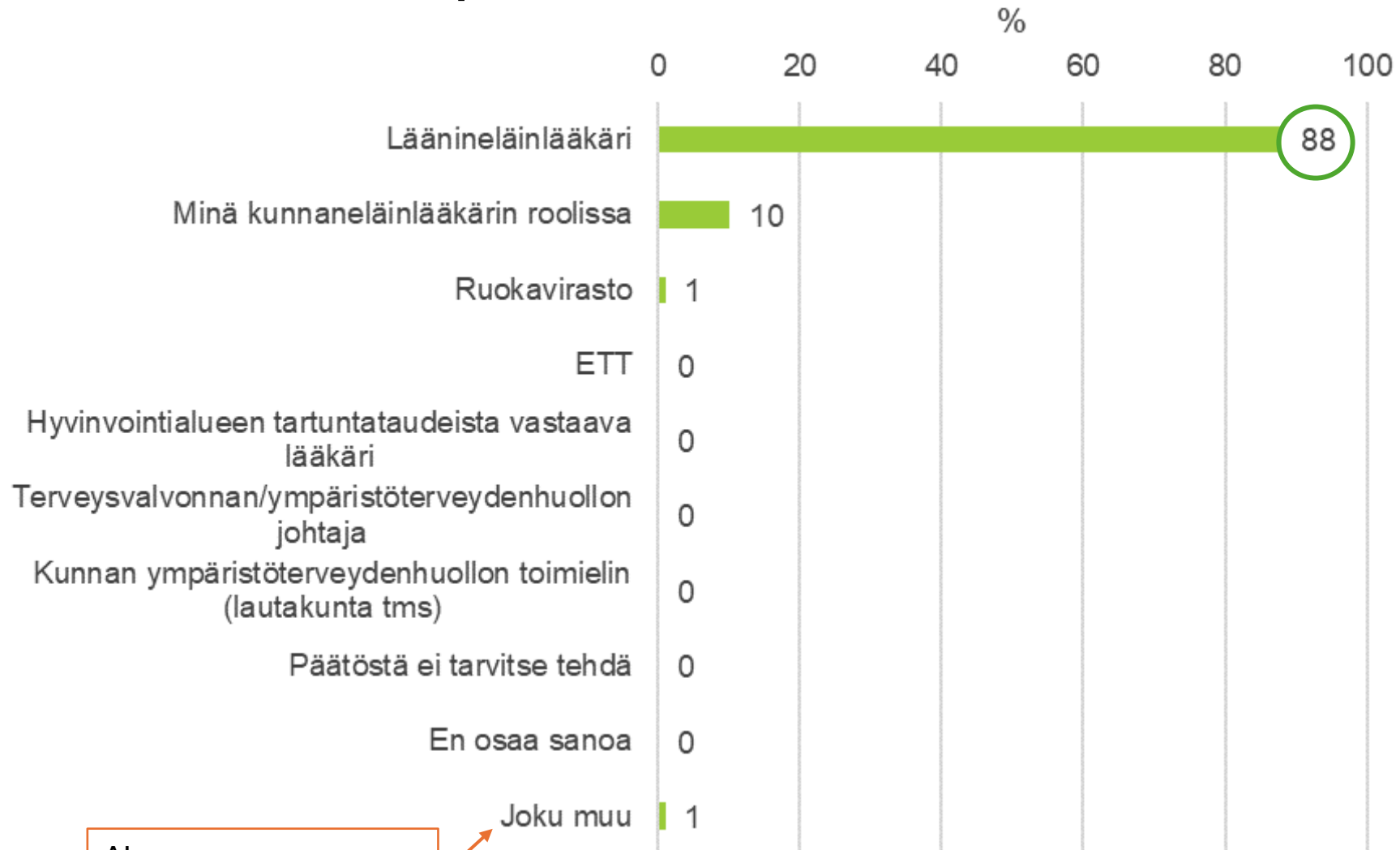

LEL auttaa aina :-)!

Ilmoitusvelvollisuus:

- EL > KEL > AVI > RV
- Myös laboratorion pitäisi ilmoittaa KEL / AVI!

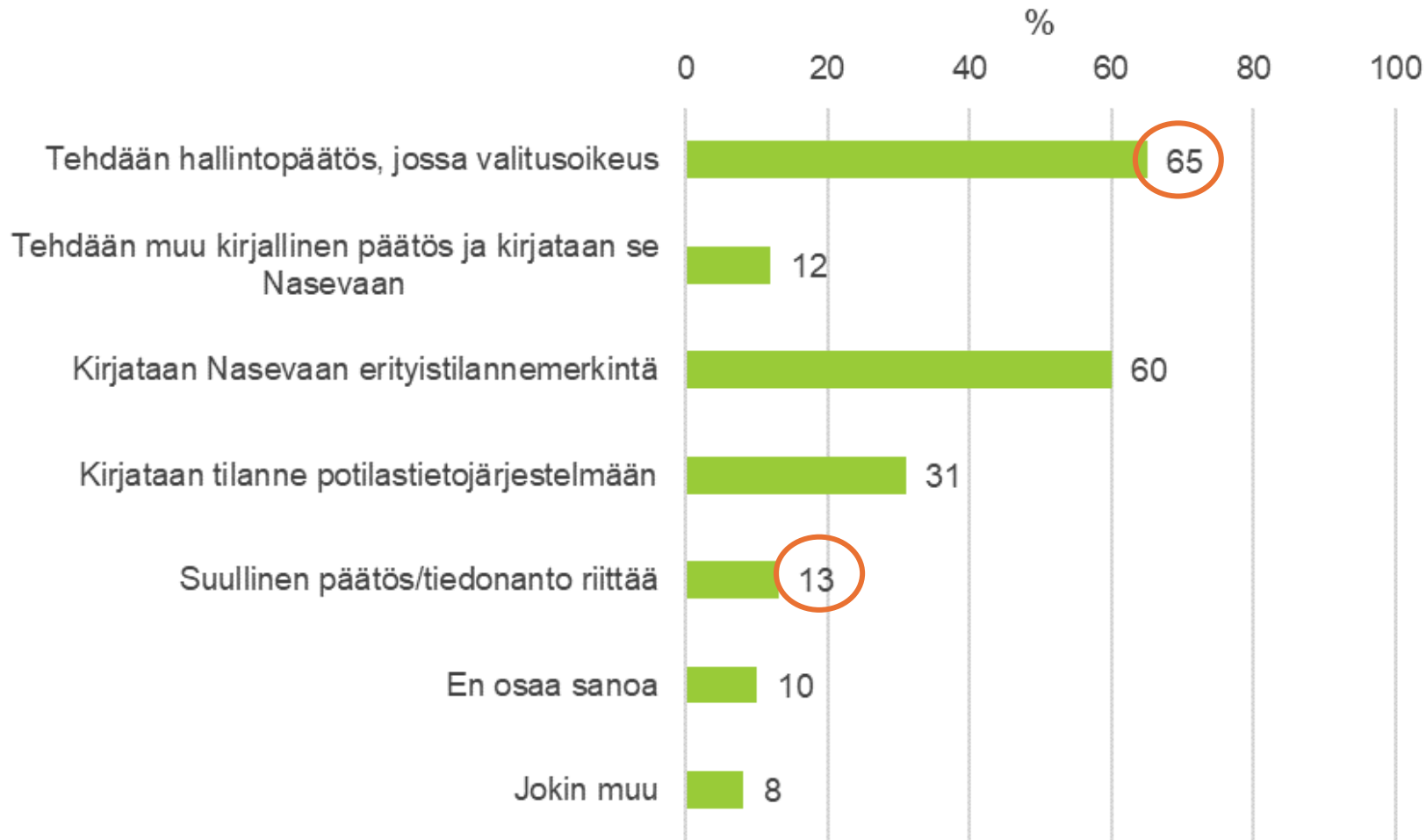
4. Kuka tekee eläintautilain mukaisen taudin leviämisen estämistä koskevan päätöksen?

Alueen
valvontaeläinlääkäri

5. Millainen päätös asiassa tehdään?

(Voit valita useamman vaihtoehdon)

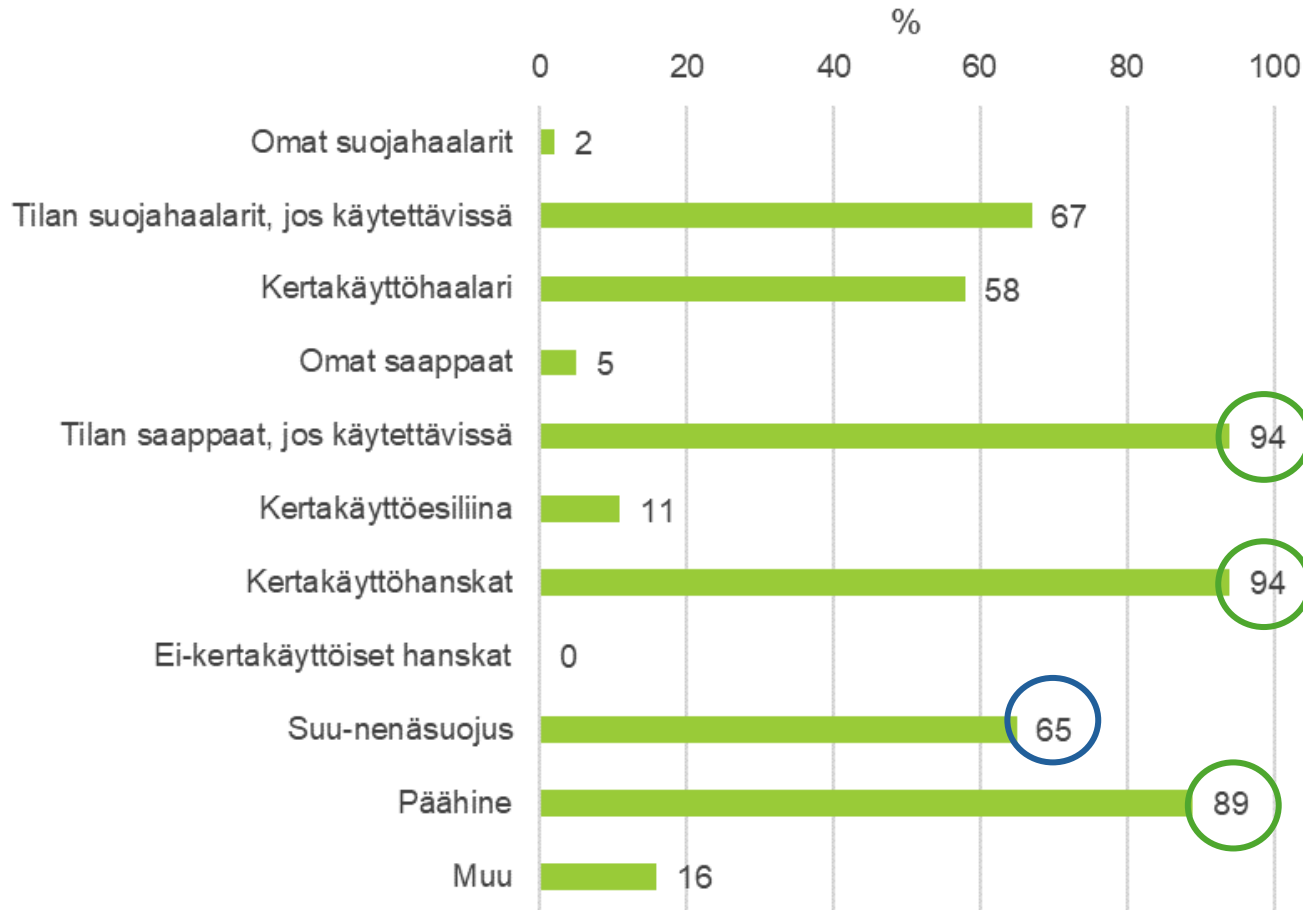
- Osa maininnut, että antaa ensin itse suullisesti ”rajoittavat määräykset” ja avi myöhemmin kirjallisesti
  - ETL (69 §): vain ”kiireellisessä tilanteessa”

Päivystät viikonlopun.
Möttönen soittaa
poikimahalvauksesta ja käyt
tilalla hoitamassa lehmää.

6. Mitä suojaruusteita käytät Möttösen tilalla?

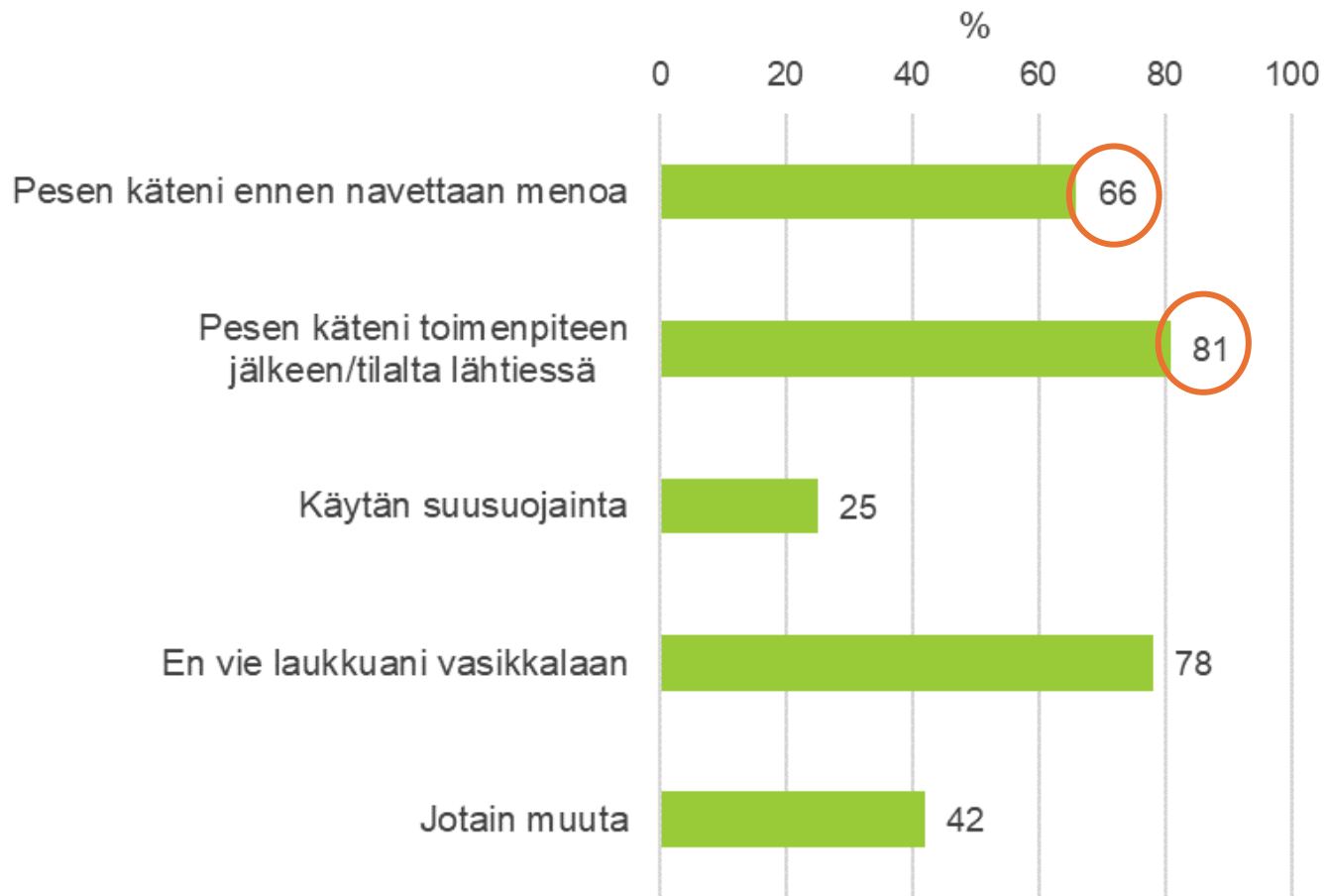
(Voit valita useamman vaihtoehdon)

- Poimintoja Muu-kohdan vastauksista:

- Kertakäyttöiset saapassuojat saappaiden päälle
- Tilalle vain tarvittavat välineet ja lääkkeet, laukku jää autoon
- Kenkäsuojat autosta navetalle
- Kertakäyttöhaalari tilan suojavaatteiden alle
- Tilan päähine / kertakäyttöinen
- Kaikki käytettävät suojaruusteet kertakäyttöisiä

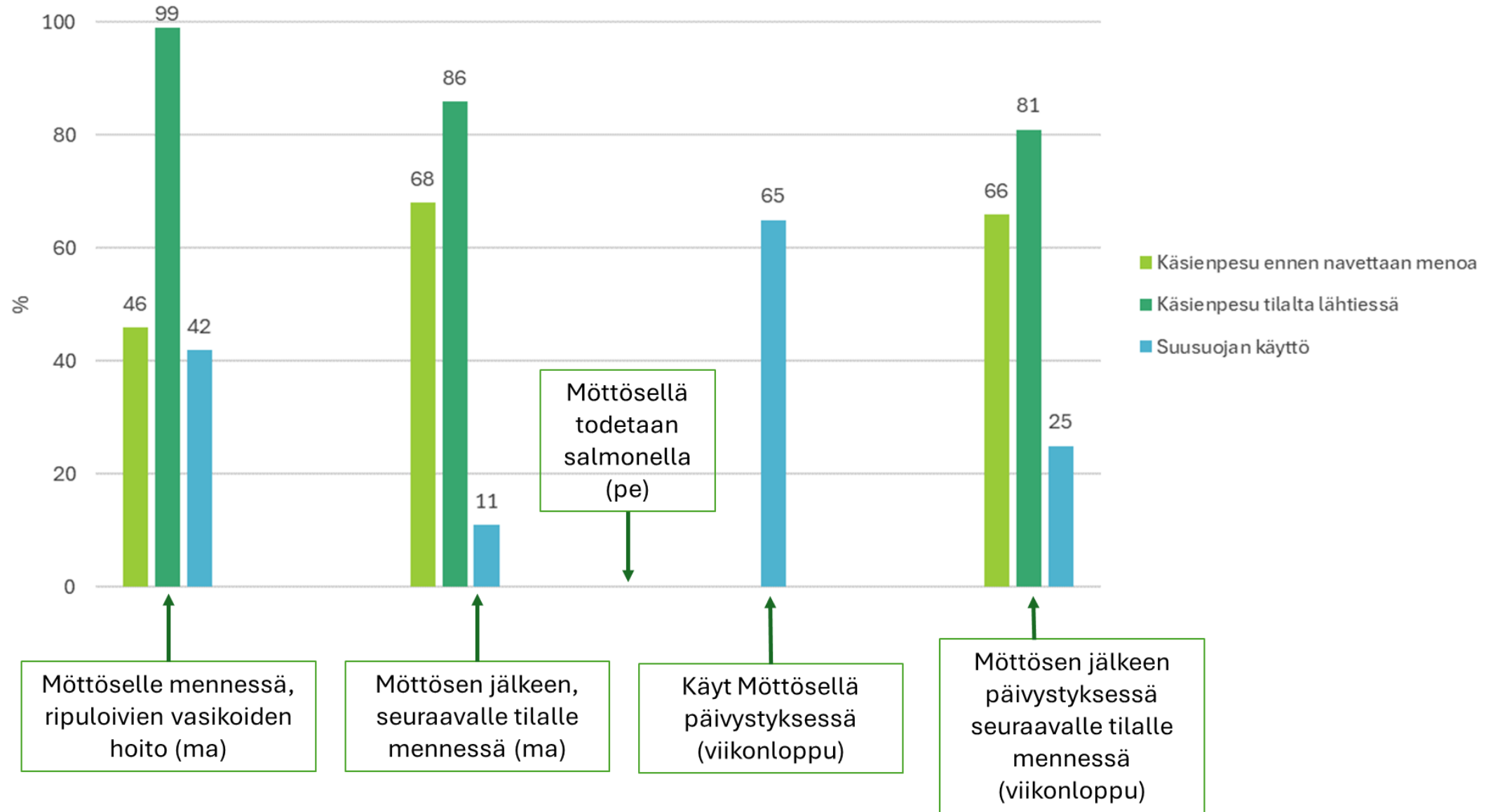
7. Miten huomioit tilanteen ennen seuraavalle tilalle menoa?

- Poimintoja Jotain muuta –kohdan vastauksista:

- Vaihdan haalarin alla olleet omat vaatteet
- Käyn suihkussa / saunassa
- Pesun lisäksi desinfioin välineet
- Auto olisi hyvä pestä välissä
- Vaihdan puhtaan päähineen

Käsienpesut & suusuojan käyttö ajan myötä

Osa 4

Seuraavalla viikolla

Epidemiologinen selvitys

- Menet seuraavalla viikolla käymään Möttösen tilalla **epidemiologisen selvityksen** tekoa varten.
- Kyseessä on yhden robotin lypsykarjatila. Lypsylehmiä on noin 70. Yhteensä tilalla on nuorkarja mukaan lukien 126 nautaa.
- Navetassa on ritiläpalkkipohja ja lanta johdetaan lietesäiliöön. Kuivikkeena käytetään turvetta. Ikkunat on navetan remontin (2018) yhteydessä irrotettu ja verkotettu, ulkopuolella on manuaalikäyttöinen verhoseinä.

13.2.2024

EnviroVet Oy

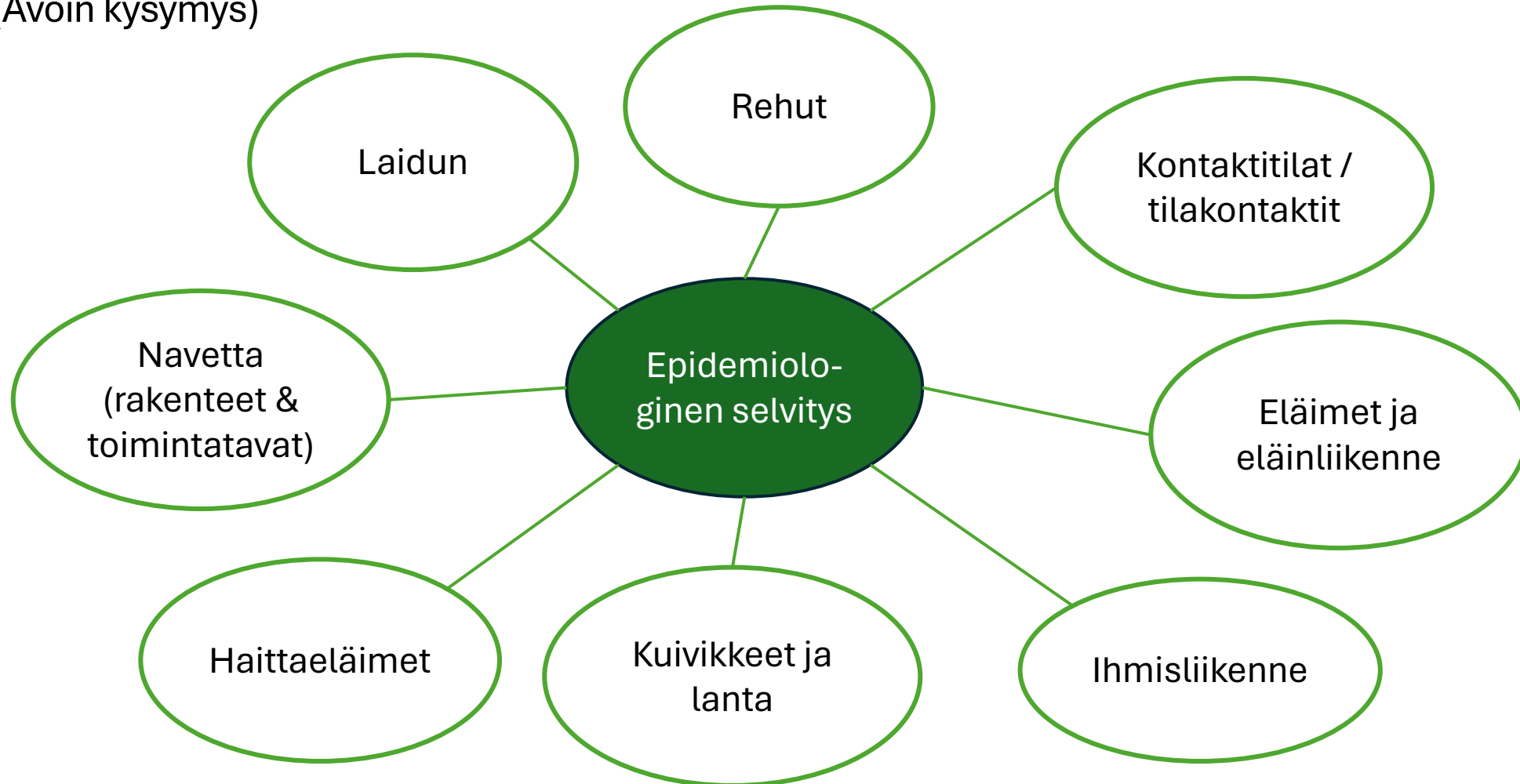
35

- Kestokuivikepohjainen umpilehmien osasto on navetan päädyssä. Umpilehmät pääsevät laitumelle 24/7 ja niillä on erillinen vesipiste laitumella.
- Tilalla on kolme poikima-/sairaskarsinaa navetan alkupäässä. Vasikan annetaan olla emonsa luona muutaman päivän ajan. Ternimaidon saanti varmistetaan mahdollisuuksien mukaan.
- Tilan lehmät laiduntavat. Myös nuorkarja ja umpilehmät laiduntavat. Tilalla on muutama erillinen laidunryhmä, joista kaukaisin (hiehoryhmä) sijaitsee noin kilometrin päässä navetasta. Hiehot ovat laitumella ympäri vuorokauden (oma säänsuoja).
- Tilan pihapiirissä on havaittu useita eri lintulajeja, tilalla ei torjuta niitä aktiivisesti. Jyrsijätorjuntaa tehdään, jos niitä havaitaan (syöttilaitikoita rehuvarastoissa). Viime aikoina ei ole kuitenkaan havaintoja.
- Myös terveydenhuoltoeläinlääkäri käy tilalla ja tekee saneeraussuunnitelman.
- Salmonellanäytteitä (saneerauksen omaavaltanäytteitä) otetaan nyt koko karjasta. Tulos saadaan seuraavalla viikolla. Salmonellaa löytyy sekä vasikoista että umpilehmistä.

1. Mitä asioita huomioit ja mitä lisätietoja haluat Möttösestä epidemiologista selvitystä tehdessäsi?

(Avoin kysymys)

Navetta (rakenteet ja toimintatavat)

- Kulkureitit, puhtaat ja likaiset reitit
- Lintujen /haittaeläinten pääsy eläintiloihin /ruokinta-alueille
- Rehu- ja vesihygienia
- Veden lähde
- Tautisuojaus, tautisulku
- Eläinmäärät
- Sairas- ja poikimakarsinat
- Tilan siisteys, rakenteiden kunto
- Tilakeskuksen ja eläinsuojan pohjapiirustus

Laidun

- Laidunnus ja jaloittelu
- Mahdollinen lisäruokinta laitumelle
- Lintujen esiintyminen ja pääsy lisäruokintapaikoille
- Juotto-/lisäruokintapaikan hygieenisuus, juoma-astioiden puhdistus
- Laidunlohkojen vaihto

Rehut

- Rehuliikenne ja –reitit
- Rehujen alkuperä
  - Rehukomponentit
  - Rehut positiivilistalta?
- Rehujen varastointi ja suojaus
  - Onko linnuilla /haittaeläimillä pääsyä rehuvarastoihin
- Rehusiilojen rakenne
- Apevaunujen säilytys
- Rehuntähteiden hävitys

Eläimet ja eläinliikenne

- Ostoeläimet
- Myydyt / tilalta lähteneet eläimet
- Eläinliikenne tilan sisällä
- Tilalla olevat muut eläimet (myös lemmikit)
- Raatoliikenne
- Muiden eläinten oireet
- Aiemmat salmonellanäytteet

Kuivikkeet ja lanta

- Kuivikkeiden alkuperä ja säilytys
- Kuivituskäytännöt
- Lannan säilytys ja käsittely
- Lantaliikenne
- Lannan levitys

Ihmisliikenne

- Tilalla liikkuneet / liikkuvat ihmiset, kulkureitit
- Ulkomaanmatkat & -kontaktit
- Ihmisten oireet
- Ulkopuoliset työntekijät / harjoittelijat / vierailijat
- Käytetäänkö urakoitsijoita

Haittaeläimet

- Haittaeläintorjunta
- Onko haittaeläimillä (ml. linnut) pääsyä rehuvarastoihin?
- Lintujen esiintyminen laitumella / sisätiloissa
- Haittaeläinten pääsy eläintiloihin

Kontaktitilat / tilakontaktit

- Mitä kontakteja muille tiloille
  - Käykö tilanväki muilla tiloilla
- Naapuritilojen läheisyys
- Muiden tilojen kanssa yhteiset koneet / laitteet

Epidemiologinen selvitys – löytyy Pikantista

MAHDOLLINEN SALMONELLATARTUNNAN LÄHDE JA TARTUNNAN LEVIÄMINEN

E

Arvio mahdollisesta tartuntalähteestä ja tartunta-ajankohdasta:

Arvio siitä, onko tartunta voinut leviää muihin pitopaikkoihin:

O

Muut kontaktipitopaikat (tarvittaessa)

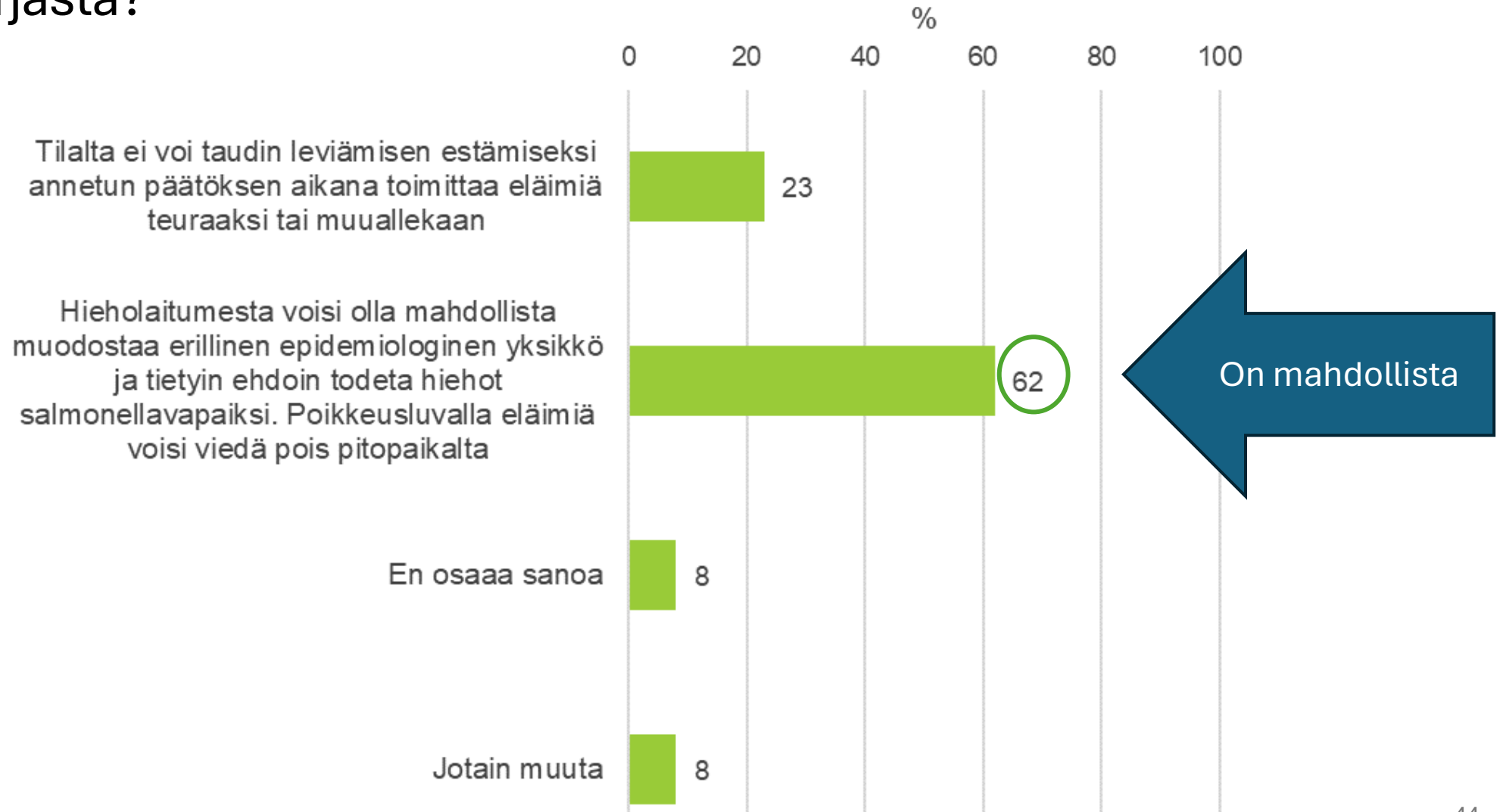
Pitopaikan lähistöllä (alle 3 km) sijaitsevat turkistarhat (omistaja, yhteystiedot)

etty):

23/2006 24, 25 §)

43

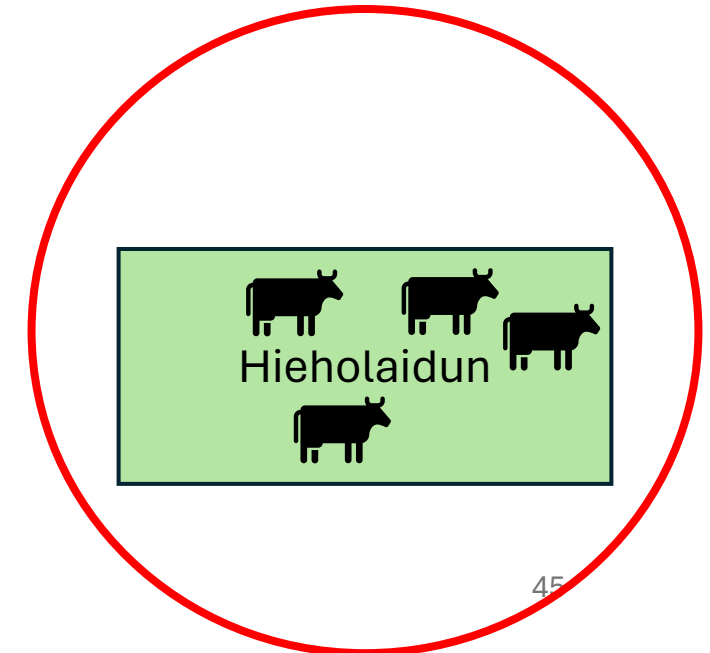
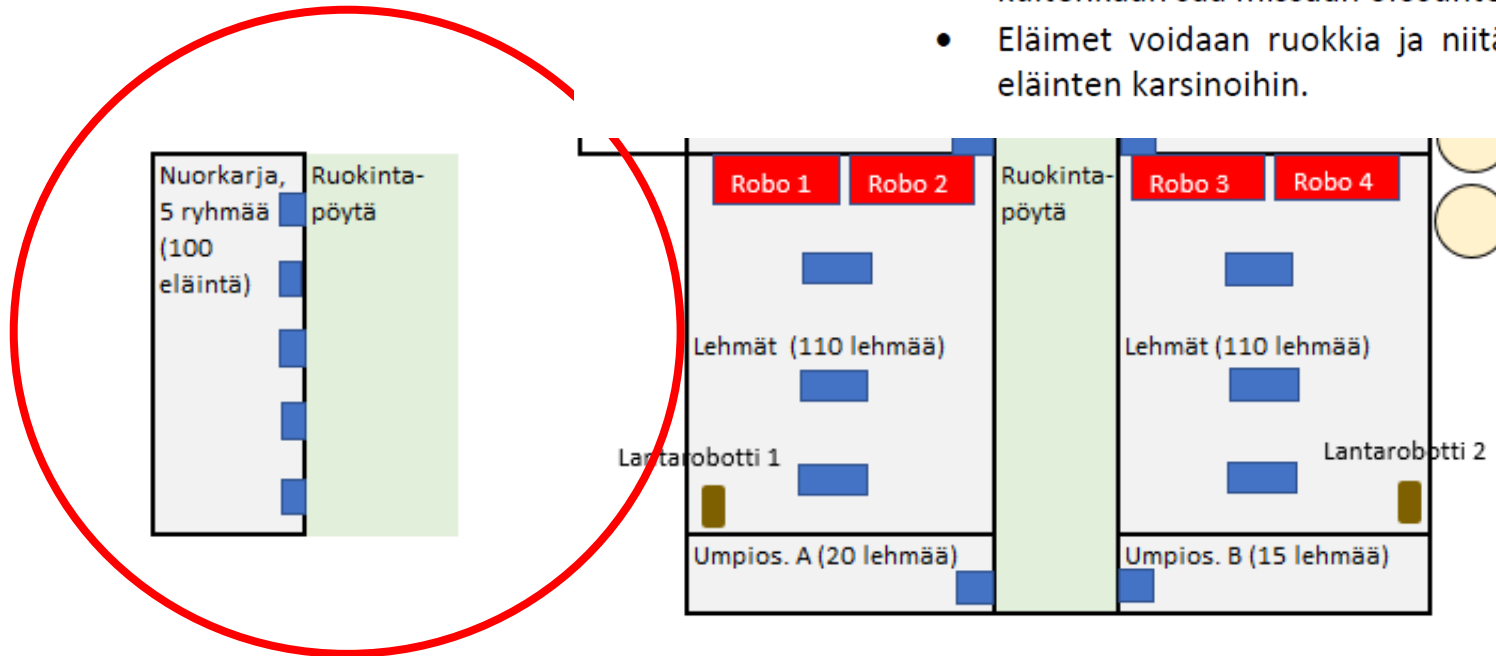
2. Möttönen kysyy, mikä hiehojen kohtalo on? Voidaanko yksittäisiä eläimiä toimittaa tarvittaessa teuraaksi? Mitä vastaat Möttöselle nuorkarjasta?

ERILLINEN EPIDEMIOLOGINEN

YKSIKKÖ 2 Rakenteelliset edellytykset

- Pitopaikka on jaettu erillisiin osastoihin.
- Jokaiseen osastoon johtaa oma eläinten kuljetusreitti, jonka kautta eläimet saadaan sisään ja ulos ilman kontaktia muiden osastojen eläimiin.
- Osastojen seinät ovat kiinteitä, eikä osastoilla ole ilmayhteyttä toisiinsa muutoin kuin käytävä- ja aputilojen, ruokintapöydän ja mahdollisesti lietekanaalin kautta.
- Osastoilla on erilliset lannanpoistojärjestelmät. Kuitenkin, mikäli pitopaikassa on lietelantajärjestelmä, voi lietekanaali kulkea useamman osaston läpi. Lanta ei kuitenkaan saa missään olosuhteissa nousta lantaritilän alapintaan asti.
- Eläimet voidaan ruokkia ja niitä voidaan tarkkailla menemättä osastoissa oleviin eläinten karsinoihin.

3. Mitä epäilet salmonellatartunnan lähteeksi?

- LINNUT

- Haittaeläimet

- Rehu

Mainittu myös *Salmonellan* tyypitykset, joiden avulla voisi yrittää päätellä mahdollista lähdettä

Osa 5

3–4 kuukauden kuluttua

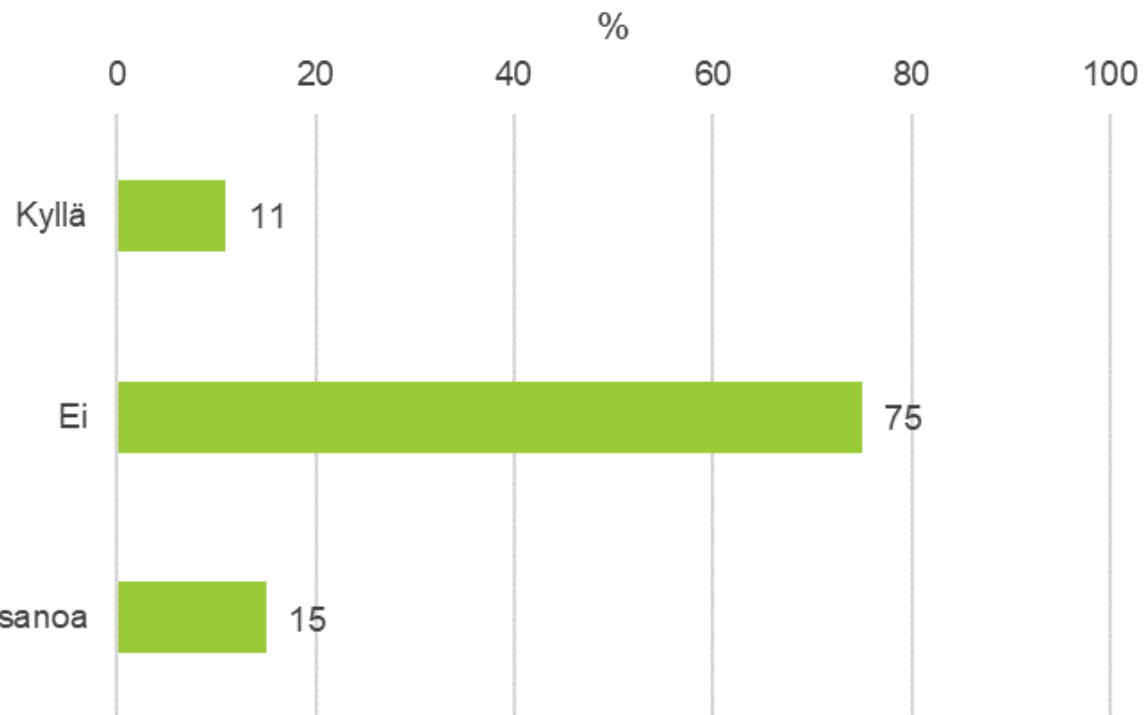
Rajoitusten purku

- 3–4 kuukautta on kulunut ja saneeraus on tehty ja tehtävänäsi on ottaa näytteet jotta rajoitukset voidaan purkaa.
- Huomaat kuitenkin, että kesällä laitumella olleista hiehoista ei ole otettu kertaakaan omavalvontanäytteitä.

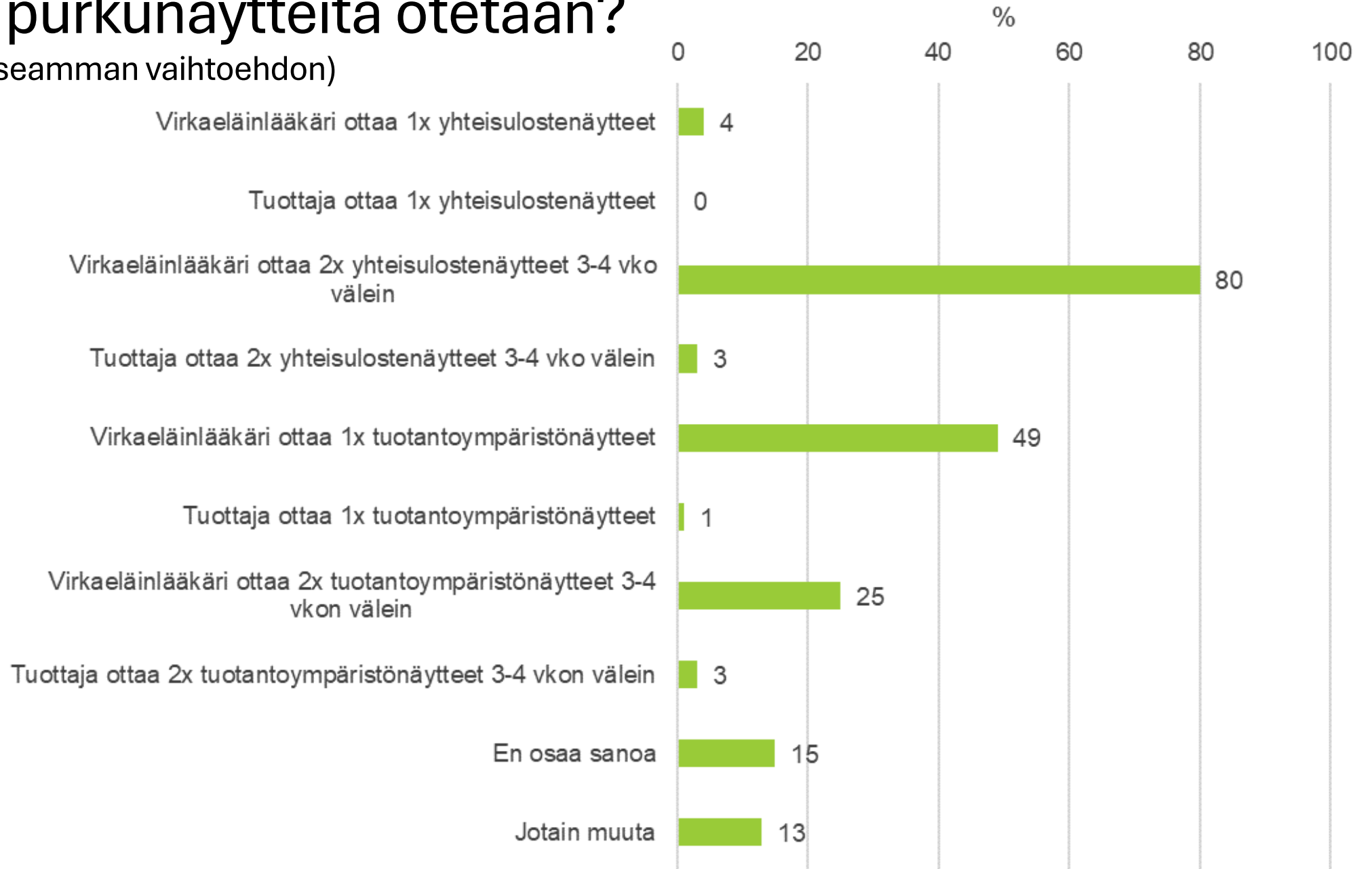
1. Onko saneeraus mielestäsi onnistunut ja rajoitukset voidaan purkaa?

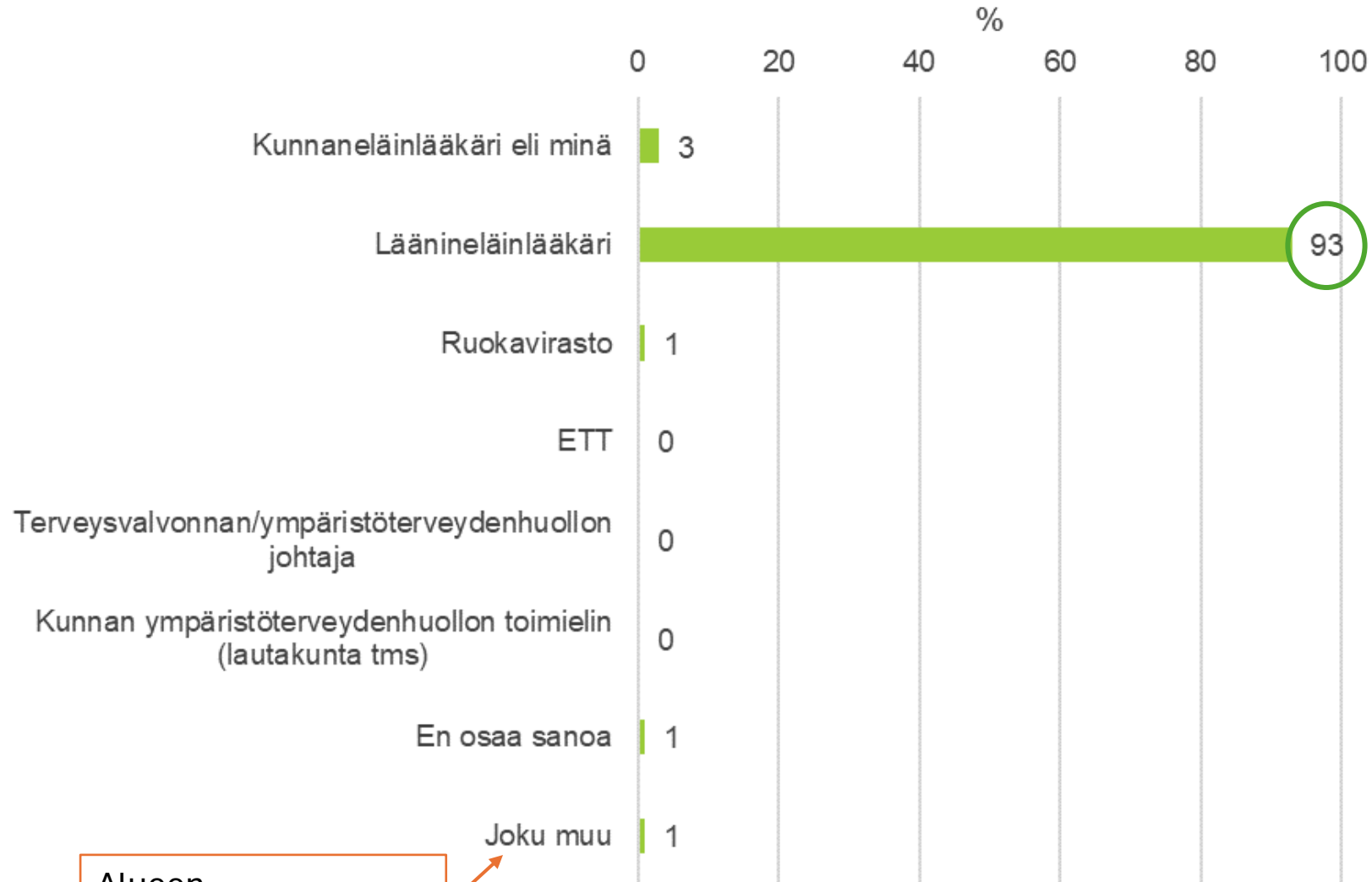
- Poimintoja vastauksista:
  - Koko karja tulee olla vähintään kertaalleen tutkittu omavalvontanäyttein negatiiviseksi ennen viranomaisnäytteen ottoa
  - Hiehotkin tulisi tutkia
  - Kahdet puhtaat purkunäytteet ennen rajoitusten purkua
  - Jos hiehoista oli tehty erillinen epidemiologinen yksikkö & nyt otettu kahdet puhtaat purkunäytteet, rajoitukset voi purkaa

2. Mitä purkunäytteitä otetaan?

(Voit valita useamman vaihtoehdon)

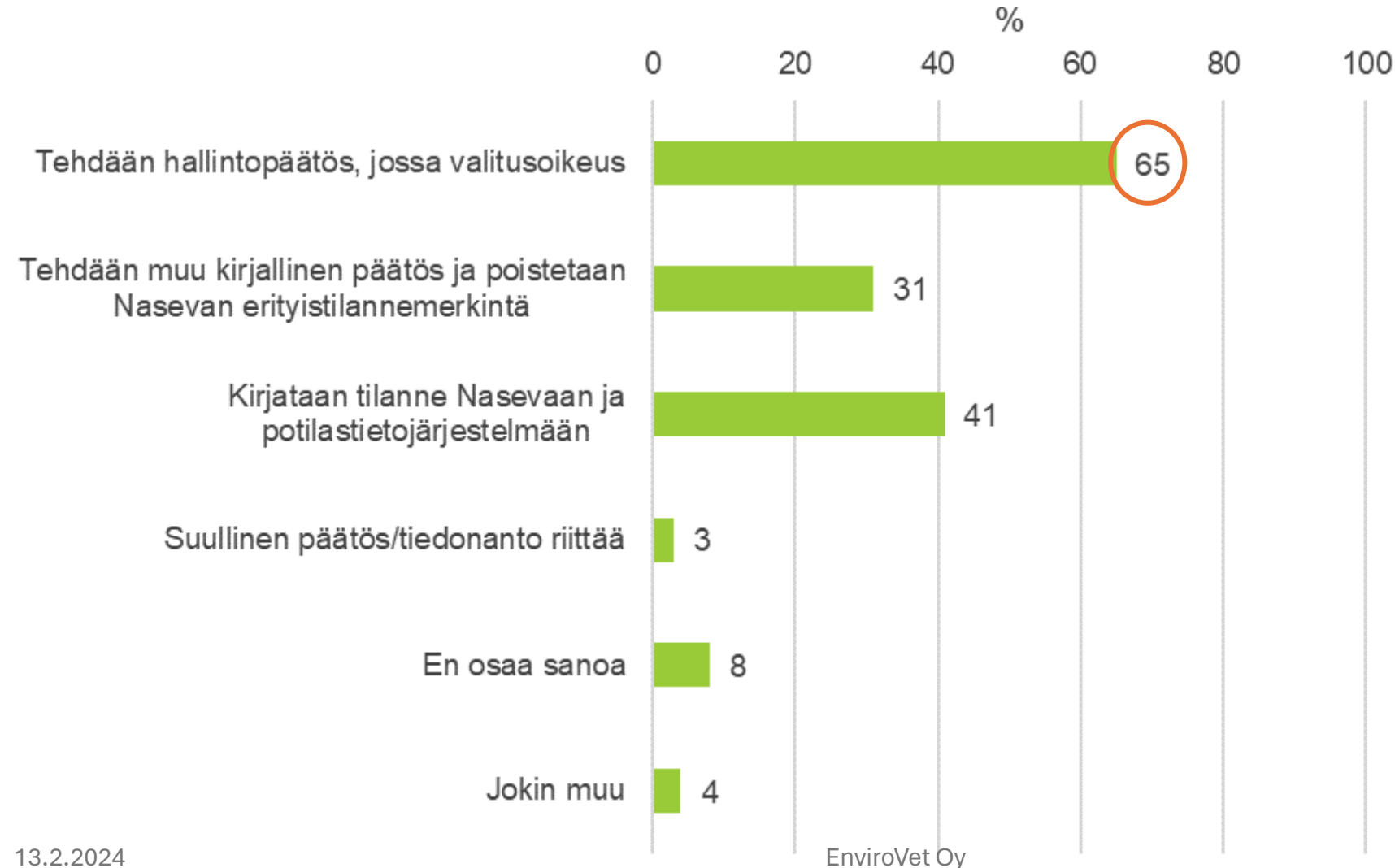
3. Kuka päättää, että rajoitukset voidaan purkaa?

Alueen
valvontaeläinlääkäri

4. Millainen päätös rajoitusten purkamisesta tehdään?

(Voit valita useamman vaihtoehdon)

Mainittu myös erikseen, että Nasevasta poistetaan erityistilannemerkintä

Yhteenveto

Palautetta: missä onnistuttiin

Palautetta antoi
31 osallistujaa

- Harjoitus koettiin tarpeelliseksi
- Vastaavia harjoituksia saisi olla useammin
- Harjoituksen kesto koettiin sopivaksi
- Ohjeistus ”tee kuten tekisit” eikä ”vastaa miten pitäisi tehdä” sai ajattelemaan, ettei aina tule tehtyä niin kuin pitäisi
- Purkutilaisuutta odotettiin, toiveena että kerrataan, miten tulisi toimia
- Harjoitus laittoi pohtimaan eläintautitapauksissa toimimista
- Harjoitus koettiin opettavaiseksi

Palautetta: kehitettävää

- Ajankohta oli osin päällekkäin Eläinlääkäripäivien kanssa, tämä koettiin haasteeksi
- Videot olisivat olleet informatiivisempia kuin kuvat
- Taustatiedot olisi ollut hyvä olla näkyvillä kysymysten yhteydessä
- Odotuksissa oli ollut haastavampi tapaus
- Osa kysymyksistä koettiin hieman sekaviksi
- Purkutilaisuutta toivottiin nopeammin harjoituksen jälkeen
- Harjoitukseen olisi voinut sisällyttää elementtejä, joiden avulla olisi voinut pohtia oman yksikön varautumissuunnitelmaa ja sen ajantasaisuutta & vastuunjako

Yhteenveto harjoituksesta & yleisiä huomioita

- Palautteen perusteella harjoitus koettiin tarpeelliseksi
- Tautivalmiutta on hyvä sekä pohtia että harjoitella säännöllisesti
- Muistutuksena: yhteys läänineläinlääkäriin matalalla kynnyksellä!
  - Muistettava myös eläintautilain mukaiset ilmoitukset
- Tuottajan näkökulma mukaan
  - Erityisesti perusoikeudet, oikeusturva
  - Asiakasnäkökulma

“

**Muista myös
eläintenpitäjä**

**Mikä auttaa häntä
selviämään tilanteesta**

Kuva Kriss Finn otettu
<https://www.agrarheute.com/land-leben/depressionen-landwirten-hof-horror-574126>

Ihmisen kyky selvitä vaikeasta tilanteesta on yksilöllistä

Eläinten lopettaminen ja tuotannon tuhoutuminen voi yllättää voimakkuudellaan ja sen voi muuttua traumaattiseksi kriisiksi ja jättää traumajäljen pitkäksi aikaa. Kriisi voi myös kehittyä posttraumaattiseksi stressireaktioksi. Tämän vuoksi on tärkeä hakea apua ajoissa.

Eläintautitilanteessa hyvä muistaa

- **Kuuntele** – Ilmaise ymmärtäväsi ja hyväksyväsi eläintenpitäjän tunteet, anna tunteille tilaa
- **–Älä siirrä eläintenpitäjän tunteita itseesi**
- **–Huolehdi, että eläintenpitäjällä on joku läheinen tukena**
- **–Anna kaikki tieto kirjallisena**
- **–Tarjoa apua antamalla tietoa tahoista, jotka voivat auttaa**

Kun olet myöhemmin yhteydessä muista myös kysyä tilallisen jaksamisesta ja mahdollisesta tuen tarpeesta

Ohjeita löytyy Pikantista eläintautivalmiuskansion yleisestä osasta kohdasta 7.6 lähtien

“

**Muista myös eläintenpitäjä
Eläintenpitäjä,
voit saada apua ja tukea
tilanteeseesi**

Ohjeet jätettäväksi omistajalla valmiuskansio Yleinen osa A 7.6.1 ja MTK:n tuottajan muistilista A 7.6.2

Alla on mainittu tahoja, joilta voit saada apua ja tukea. Voit valita niistä itsellesi sopivimmat, jotta saat itsellesi sopivaa apua.

- Asiaanne hoitava eläintautiviranomainen yhteystietoineen
- Tuottajajärjestö
- **Välitä Viljelijästä Mela**
- Terveystieteiden tutkimuskeskus
- Mieli Ry:n kriisikeskusta

<https://mieli.fi/fi/tukea-ja-apua/kasvokkain/kriisikeskusverkosto>

Kriisipuhelin

- Maaseudun tukihenkilöverkosto 0800- 92550 joka päivä klo 18.00- 22.00,
- Kunnan sosiaalipäivystys
- Tukinet verkossa toimiva kriisikeskus

[Tukinet | Tukipisteesi netissä.](#)

“

Tuottaja;

Ota rohkeasti yhteyttä omaan alueelliseen MTK-liittoosi.

tukihenkilöpalvelua ja henkistä kriisiapua.

tilantöiden järjestelyssä tautikriisin aikana, MTK-liittoosi auttaa sen järjestelyissä. Tilalle voidaan järjestää työapua esim. eläinten lopettamiseen, jos sitä tilalla tarvitaan.

Tuottajaliittosi avustaa mahdollisten korvaushakemusten tekemisessä, tapauksesta johtuvien maataloustukiasioiden selvittämisessä ja muissa tilan toimintaan liittyvissä erityisjärjestelyissä

Aluehallintovirasto

Ohjeet jätettäväksi omistajalla valmiuskansio Yleinen osa A 7.6.2 Tuottajan muistilista vakavassa eläintautitilanteessa

- Selvitä mistä taudista on kysymys viranomaiselta
- Pyydä tarvittaessa viranomaista järjestämään kriisiapua
- Selvitä viranomaiselta miten pitää toimia saadun ilmoituksen jälkeen ja ohjeistus mielellään kirjallisena
- Vaadi selkeä toimintasuunnitelma ja aikataulu
- Toivottavaa, että otat yhteyttä tuottajaliittoosi (luottamuksellista)
- Osallistu saneeraussuunnitelman tekoon ja toteutukseen
- Tee korvaushakemus
- Selvitä erilaisten sitoumusten kohtalo (maataloustuki, hyvinvointikorvaus, pankki, MELA, verotoimisto)

Salmonellasaneeraus nauta- ja sikatilalla - ohjeita eläinlääkärille

- Tehty yhteistyössä Eläinten terveys ETT ry:n ja Ruokaviraston kanssa
- Ohjeita ja käytännön neuvoja saneerausta hoitaville eläinlääkäreille
- Löytyy [Kapulasta](#) (Kapula → Eläintaudit → Tautisaneeraukset), vaatii kirjautumisen

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Salmonellasaneeraus nauta- ja sikatiloilla
- ohjeita eläinlääkäreille

ETT

0 A - D. Tuotantoympäristöstä otetaan nautatiloilla näytteitä etenkin juoma- ja ruokintalaitteista, shuvarastoista ja rehunjälkälaitteista (A-C). Lypsyröbotin maidonerottelujärjestelmä on myös näytteenotto kohta (D). Jos tilalla on ja käytössä sammuttua kalkkia tai kuivadesinfiointiainetta, pyri maan näytteet sellaisista kohdista, joissa näitä aineita ei ole. Varmista myös tuotantoympäristönäytteitä ttaessa, että saat todennukaisia näytteitä - vaihda suojakäsine jokaisen näytteen välillä.

§9 Tuotantotilojen puhdistus, pesu ja desinfiointi

Tuotantotilojen puhdistus, pesu ja desinfiointi ovat kokonaisuus. Kaikki eri vaiheet tulee tehdä huolellisesti ja järjestelmällisesti, jotta salmonellabakteerit saadaan hävitettyä tuotantorakennuksesta. Saneerauksessa tulee huomioida, että jo puhdistettuja tiloja ei saastuteta uudelleen salmonellalla. Tyypillisesti salmonellasaneerauksissa pestään erillisiä osastoja sikaloissa tai vasikkakasvattamoissa, tai lypsykarjatiljan vasikkatiloja. Koko lypsykarjanaveton pesua suositellaan vain poikkeustapauksissa.

Salmonellasaneerauksessa tehtävä pesu on tarkempi kuin normaali navetan tai sikalan pesu ja siihen on varattava riittävästi aikaa. Orgaanisen lian ja pölyn määrä on suuri ja tuotantotiloissa on useita erilaisia, mahdollisesti hyvin huokoisia pintamateriaaleja ja vaikeasti puhdistettavia rakenteita.

Salmonellatartunta voi levitä tehokkaasti painepesurin pesusumun ja -roiskeiden mukana. Siksi tuotantotila tulisi tyhjentää eläimistä tautisaneerauspesun ja -desinfiointiin ajaksi, ja pesijöiden tulee suojautua pesuroiskeilta salmonellatartunnan välttämiseksi.

27

KIITOS!

Kysymyksiä, kommentteja?